Rekenkamerrapport

Solide basis, blijvende uitdaging

Een onderzoek van de Rekenkamer Eijsden-Margraten
naar het toezicht- en handhavingsbeleid
van de gemeente Eijsden-Margraten.

REKENKAMER
gemeente
eijsden-margraten

Leeswijzer

Het voorliggende rapport bestaat uit twee delen.

> Deel I '*De Kern'* kan zelfstandig gelezen worden. De lezer kan hier de inleiding, de conclusies en aanbevelingen en een beknopte beantwoording van de deelvragen tot zich nemen. Daarnaast is de reactie van het college van B&W opgenomen, gevolgd door een nawoord van de rekenkamer.

> Voor de lezer die de onderbouwing van de conclusies wil lezen kan deel II '*De Bevindingen'* van het rapport raadplegen. In dit deel worden de deelvragen van het onderzoek beantwoord. Elk hoofdstuk bevat een aantal deelvragen, die direct worden beantwoord met kernbevindingen en in de in de daarna volgende paragrafen verder worden verdiept.

Colofon

Deze rapportage is opgesteld in opdracht van de Rekenkamer Eijsden-Margraten. De rapportage geeft inzicht in het toezicht- en handhavingsbeleid van de gemeente en de lessen die daaruit getrokken kunnen worden.

Deel I, '*De Kern'*, is in samenwerking met de onderzoekers opgesteld door Angelique Hubens van de Rekenkamer Eijsden-Margraten.

Deel II, ' *De nota van bevindingen'*, is opgesteld door twee onderzoekers van het bestuurlijk onderzoeks- en adviesbureau Partners+Pröpper: ing. Peter Struik MBA en Hilda Sietsema.

Horn, 9 april 2025

gemeente
eijsden-margraten

Inhoudsopgave

De Kern 2

1 Inleiding 3

1.1 Doel van dit onderzoek 3
1.2 De onderzoeksvragen 3
1.3 Het evaluatiemodel en normenkader 3
1.4 De afbakening van het onderzoek 4
1.5 De aanpak van het onderzoek 5

2 Conclusies en aanbevelingen 6

3 Beantwoording deelvragen 9

3.1 Beleid, strategie en prioriteiten 9
3.2 Uitvoering en werkwijze 12
3.3 Resultaten en monitoring 15
3.4 Rol van de raad 18

4 Reactie college van B&W 19

5 Nawoord rekenkamer 21

De bevindingen 22

1 Het beleid, de strategie en prioriteiten 23

1.1 Het beleid 23
1.2 Prioriteiten en strategie 29

2 De uitvoering en werkwijze 32

2.1 Het uitvoeringsprogramma 32
2.2 Instrumenten en werkwijze 36
2.3 Voorbereiding uitvoering op de Omgevingswet 36

3 Resultaten en monitoring 38

3.1 Klachtenregistratie 38
3.2 Zicht op realisatie van uitvoerings- en beleidsdoelen 38

4 Rol van de raad 41

4.1 Kaderstellende rol 41
4.2 Controlerende rol 42

Bijlagen 43

Bijlage 1 Omgevingswet: nieuwe werkwijze voor toezicht en handhaving 44

Bijlage 2 Respondenten- en Bronnenlijst 45

1

De Kern

1 Inleiding

Het onderzoek heeft als doel inzicht te geven in het toezicht- en handhavingsbeleid van de gemeente Eijsden-Margraten. Daarbij is gekeken naar het beleid, de uitvoering, de monitoring en de rol van de gemeenteraad. Het onderzoek is gebaseerd op documentanalyses, gesprekken met betrokken partijen en een evaluatie van de resultaten.

1.1 Doel van dit onderzoek

Het doel van het onderzoek

Het onderzoek moet de raad inzicht geven in:

- of (eventueel) door de gemeenteraad geformuleerde doelen en effecten bereikt worden en welke uitvoeringsprestaties hiervoor verlangd worden;
- in hoeverre de uitvoering aansluit op het beleid;
- in hoeverre terugkoppeling hierover plaatsvindt naar de raad en zo ja, hoe bijsturing van het vastgestelde beleid tot stand komt.

1.2 De onderzoeksvragen

Centrale vraagstelling

In hoeverre:

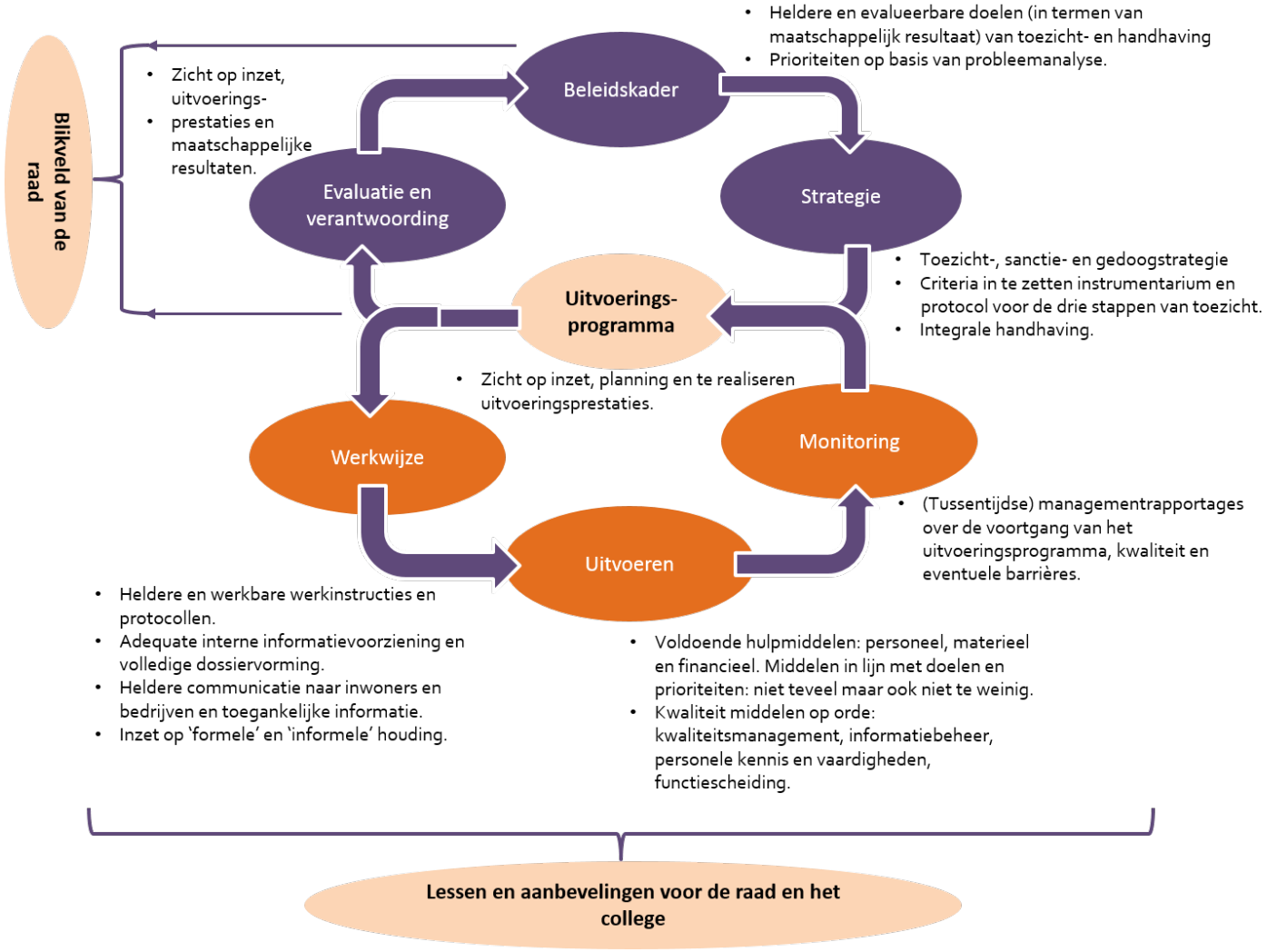
1. heeft de gemeente een beleid voor handhaving op het fysieke domein geformuleerd alsmede beschikbare instrumenten voor de uitvoering van dat beleid?
2. worden deze beleidsinstrumenten ook ingezet in de uitvoering van het beleid?
3. is monitoring, evaluatie en bijstelling opgenomen in het beleid en worden deze ook daadwerkelijk uitgevoerd?

De centrale vraagstelling vertaalt zich in 9 deelvragen, die in hoofdstuk 4 van dit deel worden beantwoord en uitgebreider worden behandeld in deel II van dit rapport.

1.3 Het evaluatiemodel en normenkader

Als 'roer' op het onderzoek is het onderstaande evaluatiemodel gebruikt. Het evaluatiemodel bevat tevens de hoofdnormen die gebruikt worden in het onderzoek. Het model wordt door veel gemeenten toegepast voor de inrichting van toezicht en handhaving op alle relevante beleidsterreinen. Het model wordt ook wel de 'Big 8' genoemd en wordt ook gebruikt door de gemeente Eijsden-Margraten.[1]

[1] Bron Gemeente Eijsden-Margraten, Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH, Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022, december 2021 (p. 82).

Figuur Deel I, 1.1: Evaluatiemodel en hoofdnormen

1.4 De afbakening van het onderzoek

Toezicht is elke actie die erop gericht is de naleving van het krachtens wet- en regelgeving geldende recht te bevorderen en te bewerkstelligen, zo nodig door het opleggen van sancties. Toezicht omvat drie activiteiten: informatie verzamelen, beoordelen en interveniëren. Met dat laatste gaat het om het handelen van de onder toezicht gestelde in overeenstemming te brengen met de norm zoals vastgelegd in wet- en regelgeving, of een einde te maken aan een onwenselijke situatie. De inzet van de interventie wordt 'sanctionering' of 'handhaving' genoemd. Het onderzoek richt zich in dit kader op toezicht en handhaving **binnen het bestuursrecht**. Strafrechtelijke handhaving is geen onderdeel van het onderzoek.

Het onderzoek richt zich specifiek op toezicht en handhaving in de **fysieke leefomgeving**. Dit betekent dat het onderzoek zich richt op: ruimtelijke ordening, bouwen, duurzaamheid, milieu en het gebruik van de openbare ruimte. Het gaat dan om onder meer de volgende wet- en regelgeving:

- Omgevingswet;
- De Wet algemene bepalingen omgevingswet;
- De Wet milieubeheer;
- De Algemene Verordening voor ruimtelijk relevante onderdelen.

Het onderzoek richt zich in brede zin op de kwaliteit van de toezicht- en handhavingscyclus van de gemeente en de rol van de raad en het college in deze cyclus. Het onderzoek beperkt zich tot de periode 2022 tot en met 2024. Het is geen diepgaand onderzoek. Dat wil zeggen dat er geen specifieke casussen uit de praktijk worden bestudeerd. Op basis van de uitkomsten kan worden bezien of verder verdiepend onderzoek op een of meer onderdelen nodig is.

Als laatste richt het onderzoek zich op toezicht en handhaving binnen het *bestuursrecht*. De strafrechtelijke handhaving is geen onderdeel van het onderzoek.

1.5 De aanpak van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juni 2024 tot en met november 2024.
Het onderzoek is in drie stappen uitgevoerd: inventarisatie, verdieping en rapportage. Als eerste stap is een inventarisatie uitgevoerd met als doel overzicht te creëren over het beleid en de uitvoering van gemeente Eijsden-Margraten met betrekking tot toezicht en handhaving. Hiertoe zijn relevante gemeentelijke stukken bestudeerd. Als tweede stap zijn gesprekken gevoerd.

In de laatste stap is de rapportage tot stand gekomen conform het protocol van de Rekenkamer Eijsden-Margraten. Dit betekent dat een conceptrapport van bevindingen in december 2024 is voorgelegd aan de ambtelijke organisatie voor een verificatie van feiten (ambtelijke verificatie). Deze feiten zijn opgenomen in een verwerkingstabel, en aanvullend heeft hierover in februari 2025 een gesprek plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Vervolgens is een eindrapport met conclusies en aanbevelingen opgesteld en in maart 2025 voorgelegd aan het college voor een bestuurlijke zienswijze. De bestuurlijke zienswijze is integraal in het voorliggende rapport opgenomen.

2 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk beantwoorden we de centrale vraag van het onderzoek en geven we ons oordeel over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het handhavingsbeleid en de uitvoering.

De centrale vraag is hoe de gemeente Eijsden-Margraten een samenhangend beleid voor handhaving in het fysieke domein heeft ontwikkeld en geïmplementeerd, waarbij zowel de formulering en inzet van beschikbare beleidsinstrumenten als de uitvoering van monitoring, evaluatie en bijstelling worden meegenomen.

In algemene zin stelt de Rekenkamer vast dat de gemeente Eijsden-Margraten haar beleidsstukken goed op orde heeft. Daarnaast kunnen ten aanzien van de informatievoorziening in de uitvoering van het beleid de volgende positieve aspecten worden benoemd:

- Er wordt regelmatig en uitgebreid gerapporteerd over de uitvoering, onder andere via kwartaalrapportages en raadsinformatiebrieven.
- Naast formele handhaving wordt ingezet op bemiddeling en oplossingsgericht werken, wat leidt tot minder formele handhavingsverzoeken.
- Er is een actieve samenwerking met externe regionale partijen, waarbij de ambtelijke organisatie er strikt op toeziet dat afspraken worden nagekomen.
- Recente organisatieveranderingen en een uitbreiding van de personele capaciteit zijn ingezet om de hoge werkdruk te verminderen en de slagkracht te vergroten.
- Klachten en meldingen worden geregistreerd in een zaaksysteem (Rx.Mission), wat bijdraagt aan een beter overzicht en een diepgaandere analyse van toezicht en handhaving.

Kernconclusie
De gemeente Eijsden-Margraten heeft een beleid voor handhaving op het fysieke domein, beschikt over instrumenten voor de uitvoering om de doelen te kunnen realiseren en de raad ontvangt rapportages over de voortgang.

Toch zijn er enkele zaken die verbetering behoeven. Deze staan hieronder beschreven, geordend naar prioriteit, inclusief bijbehorende aanbevelingen.

1 Abstract geformuleerde beleidsdoelen

In het handhavingsbeleid van de afgelopen periode zijn beleidsdoelen geformuleerd, zoals dat handhaving moet bijdragen aan een leefbare, veilige en duurzame leefomgeving. In het omgevingsbeleidsplan staan begrippen als 'behouden', 'versterken' en 'optimaliseren'. Deze zijn weliswaar richtinggevend, maar onvoldoende concreet om evaluatie mogelijk te maken. Dit maakt het voor de raad ook lastiger om tussentijds en achteraf te controleren in hoeverre deze doelen worden gerealiseerd, ofschoon de raad veel informatie over dit onderwerp ontvangt van het college. De rapportages zijn vooral gericht op uitvoeringsdoelen. Er wordt voornamelijk gerapporteerd over operationele prestaties (zoals het aantal controles).

Aanbeveling: Koppel beleidsdoelen expliciet aan uitvoeringsresultaten. Ontwikkel rapportages die inzicht geven in hoe beleidsdoelen worden bereikt. Maak hierbij de doelen concreet en meetbaar zoals bijvoorbeeld: 'X% minder overtredingen in 2025'. Hierdoor wordt evaluatie eenvoudiger.

2 Verschil in visie binnen de organisatie

Hoewel het 'ja, mits'-principe is geïmplementeerd, blijkt uit dit onderzoek dat het college dit principe vanuit een pragmatische en oplossingsgerichte houding hanteert, terwijl de ambtelijke organisatie een meer formele benadering kiest. Dit verschil in benadering is op zichzelf goed, mits beide partijen binnen de wettelijke kaders blijven opereren. Tegelijkertijd is het aan het college om

vanuit een breder maatschappelijk perspectief een bestuurlijk besluit te nemen dat kan afwijken van het ambtelijk advies. Dit is te verantwoorden, mits de besluitvorming hierover transparant is.

Aanbeveling: Voorzie bij afwijkingen ten opzichte van het ambtelijk advies het collegebesluit van een navolgbare verantwoording hierover.

3 Beperkte betrokkenheid van de raad

De gemeenteraad wordt voornamelijk geïnformeerd via raadsinformatiebrieven, die ter kennisgeving worden aangeboden. De raad speelt hierdoor nauwelijks een kaderstellende rol bij het toezicht- en handhavingsbeleid. Bovendien richt de raad zich in haar controlerende rol vaak op individuele gevallen in plaats van op het bredere beleidskader. Dit komt deels doordat de huidige rapportages zich hoofdzakelijk richten op de uitvoering in plaats van op beleidsdoelen.

Aanbeveling: Betrek de raad actiever bij beleidsvorming door interactieve sessies te organiseren waarin beleidsdoelen en prioriteiten gezamenlijk worden vastgesteld. Overweeg tevens beknopte trainingen voor raadsleden, zodat zij beter inzicht krijgen in dit complexe beleidsveld. Door rapportages te verrijken met informatie over beleidsimpact kan de raad haar kaderstellende en controlerende rol beter uitoefenen.

4 Onvoldoende helderheid over de rol van de gemeente in de Wkb

De implementatie van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gefaseerd in werking treedt en tot nu toe alleen geldt voor nieuwbouwwoningen, kan mogelijk leiden tot onduidelijkheid over de rol van de gemeente. De gemeente stelt dat de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij de aanvrager ligt, die daartoe een gecertificeerde kwaliteitsborger in handen neemt. In dit onderzoek is niet gebleken dat de gemeente expliciet een scherp beeld heeft van of, en zo ja, hoe zij een toezichthoudende rol heeft te vervullen ten aanzien van het proces van kwaliteitsborging.

Aanbeveling: De gemeente dient in het VTH-beleid expliciet te formuleren welke toezichthoudende rol zij al dan niet behoudt onder de Wkb en hoe deze zich verhoudt tot de taak van de gecertificeerde kwaliteitsborger. Dit dient tevens helder gecommuniceerd te worden via de gemeentelijke website en in beleidsdocumenten. *(Tip: kijk eens bij de gemeente Leeuwarden; deze gemeente heeft een handelingsperspectief VTH Wkb opgesteld.)*

5 Inwoners en bedrijven worden niet betrokken

De beleidsprioriteiten binnen toezicht en handhaving zijn hoofdzakelijk gebaseerd op interne risicoanalyses, zonder directe input van inwoners en bedrijven. Hierdoor is onvoldoende duidelijk in hoeverre de vastgestelde prioriteiten aansluiten op de behoeften en verwachtingen van de lokale samenleving. Ofschoon de rekenkamer het nieuwe beleid niet heeft onderzocht, lijkt het erop dat ook bij de vorming van nieuw beleid slechts beperkt gebruik is gemaakt van participatie-instrumenten.

Aanbeveling: Betrek inwoners en bedrijven structureel bij de beleidsvorming door inspraakavonden en enquêtes te organiseren. Dit vergroot het draagvlak en zorgt ervoor dat de prioriteiten beter aansluiten op de behoeften van de lokale samenleving.

6 Effectiviteit samenwerking met externe partijen

Ondanks actieve samenwerking met externe partners worden in de ogen van de gemeente niet altijd de gewenste resultaten behaald. Dit geldt met name voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, waar de output niet altijd voldoet aan de verwachtingen van de gemeente. Ook bij de Veiligheidsregio waren er interpretatieverschillen over taken en controlefrequenties. Recent zijn hierover nieuwe afspraken gemaakt. De gemeente stuurt hier wel actief op.

Aanbeveling: De gemeente dient proactief toezicht te blijven houden op de naleving van samenwerkingsafspraken met externe partijen en deze periodiek te evalueren. Maak niet alleen het ambitieniveau van de gemeente, maar ook de uitvoerbaarheid van de doelen door de externe samenwerkingspartners onderdeel van deze evaluatie. Dus het richtpunt is niet alleen het ambitieniveau van de gemeente, maar ook de uitvoerbaarheid daarvan.

3 Beantwoording deelvragen

In dit hoofdstuk worden alle onderliggende deelvragen op hoofdlijnen beantwoord. Voor een meer uitgebreide behandeling van alle deelvragen, zie deel II van dit rapport.

3.1 Beleid, strategie en prioriteiten

DEELVRAGEN

1 Wat is de gemeentelijke visie en wat zijn de beleidskaders, toezicht- en handhavingsstrategie en uitgangspunten voor toezicht en handhaving in het fysieke domein?
   > Hoe wordt dat ontwikkeld, wie is daarbij betrokken en wie stelt dit vast?
   > In hoeverre wordt met het beleid al ingespeeld op nieuwe relevante wet- en regelgeving zoals de nieuwe Omgevingswet?
2 In hoeverre en hoe heeft de gemeente prioriteiten gesteld en welke doelen wil de gemeente bereiken rondom deze prioriteiten?
   > Wie is daarbij betrokken en wie stelt deze vast?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er zijn vastgestelde evalueerbare doelen: de doelen zijn zo geformuleerd, dat tussentijds en achteraf is te controleren in hoeverre deze zijn gerealiseerd.
- Er is geprioriteerd op basis van een probleem- en risicoanalyse.
- Er is een vastgestelde toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie.
- Er is sprake van integrale handhaving.

Beantwoording van deelvragen 1 en 2: de kernbevindingen

1 Wat is de gemeentelijke visie en wat zijn de beleidskaders, toezicht- en handhavingsstrategie en uitgangspunten voor toezicht en handhaving in het fysieke domein?

De visie, het beleid en ambities van de gemeente op het gebied van toezicht en handhaving is bij gemeente Eijsden-Margraten de afgelopen jaren vastgelegd in verschillende documenten, te weten: het Bestuursakkoord, Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 en de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht. Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH is in 2021 vastgesteld door het college voor de periode van 1 januari 2022 tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet en ter kennisname gestuurd naar de raad. Dit beleid is nog steeds van toepassing op de activiteiten die zijn gestart in 2023 en doorlopen in 2024. Het Integraal Omgevingsbeleidsplan heeft betrekking op de fysieke leefomgeving: bouwen, ruimtelijke ordening en openbare orde en veiligheid. De basistaken die zijn opgedragen aan de Omgevingsdienst Zuid-Limburg maken geen deel uit van het omgevingsbeleidsplan. Hiervoor is een regionaal handhavingsbeleid opgesteld.

De doelen die zijn gesteld in het Bestuursakkoord zijn:
> Het behoud en versterken van landschapskwaliteiten; de gemeente zet in op bescherming van authentieke landschapselementen (zoals hagen, bosjes, graften, bomenrijen).
> Voorlichtingscampagnes organiseren rondom houtstook en kachels en handhaven. Doel is het optimaliseren van de luchtkwaliteit door het bewustzijn van de schadelijke effecten te vergroten.

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH geeft een missie: de gemeente staat voor een duurzame en veilige leefomgeving waarbij burgers en bedrijven goed kunnen wonen, werken en leven". Daarbij werkt de gemeente risicogestuurd, klantgericht, zakelijk, efficiënt en transparant (visie).

De doelen zijn daarmee geformuleerd in termen van 'behouden', 'versterken', 'optimaliseren' en 'staan voor een duurzame en veilige leefomgeving'. Dit zijn richtinggevende doelen en in abstracte termen geformuleerd, en daarmee onvoldoende evalueerbaar om tussentijds en achteraf te kunnen vaststellen in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 bevat verder een handhavingsstrategie. De handhavingsstrategie is erop gericht het naleefgedrag van inwoners en ondernemers te bevorderen. Het bestaat uit vier instrumenten: preventiestrategie, toezichtstrategie, handhavingsstrategie en een gedoogstrategie.

Het is een wettelijk vereiste in de Omgevingswet dat het bevoegd gezag een keer in de vier jaar een beleidsplan vaststelt voor VTH. In het kader van interbestuurlijk toezicht ziet de Provincie daar op toe. De Provincie ziet daarbij het jaar 2024 als overgangsjaar om samen met de gemeente de Omgevingswet in te voeren. In overleg met de provincie is dan ook besloten om 2024 als overgangsjaar te gebruiken waarin nieuw integraal beleid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt ontwikkeld, hetgeen wettelijk nodig is.[2] Het is de bedoeling om dan ook de Omgevingswet daarin mee te nemen, de ambtelijke organisatie is bezig met de ontwikkeling hiervan. Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek dat de gemeente nog zoekende is ten aanzien van een aantal vraagstukken en hoe deze in het beleid een plek te geven:

- Hoewel het 'ja, mits'-principe is geïmplementeerd, wordt in gesprekken in het kader van dit onderzoek aangegeven dat het college eerder dan de ambtelijke organisatie de 'ja-kant' van dit principe hanteert. Dit vanuit een breder maatschappelijk perspectief en vanuit een pragmatische en oplossingsgerichte houding. De ambtelijke organisatie heeft een meer formele benadering vanuit wettelijke kaders, en benadert dan vooral de 'mits-kant'.
- Met betrekking tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor bouw (Wkb) heeft de gemeente op haar website vermeld dat de aanvrager zorg moet dragen voor toetsing van de kwaliteit door een gecertificeerde kwaliteitsborger in handen te nemen. Dit is conform deze wetgeving.[3] Hiermee is de taak van de gemeente om te controleren of bouwwerken aan bouwtechnische voorschriften voldoen verschoven naar een onafhankelijke kwaliteitsborger. Ons inziens vervalt de toezichthoudende rol van de gemeente niet. Hoe deze rol van de gemeente zich nu verhoudt tot de taak van een gecertificeerde kwaliteitsborger is uit dit onderzoek niet helder gebleken. Met andere woorden: de gemeente maakt helder dat een taak is verschoven, maar wat de rol van de gemeente als bevoegd gezag blijft, wordt verder niet benoemd in het VTH-beleid, de website of anderszins. Ook in gesprekken in het kader van dit onderzoek is dit niet helder gebleken.
- De bestuurlijke boete is een nieuw handhavingsinstrument onder de Omgevingswet. De gemeente had ten tijde van dit onderzoek nog geen handelingskader voor de wijze waarop en in welke gevallen dit instrument moet worden ingezet en hoe dit zich verhoudt tot andere handhavingsinstrumenten. Uit de ambtelijke verificatie blijkt dat dit instrument in het nieuwe (nog door het college vast te stellen) beleid is opgenomen.

---

[2] Bron: Toezichtbrief van Provincie Limburg aan de gemeente Eijsden-Margraten, 7 februari 2024.

[3] De Wbk wordt gefaseerd ingevoerd. Op 1 januari 2025 geldt de Wbk alleen voor vergunningsvrij bouwen onder gevolgklasse 0 en nieuwbouw onder gevolg klasse 1 (zie verder deel 2, hoofdstuk 1).

> Het 'comply or explain' principe dat is genoemd in het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022. Uit de gesprekken die in het kader van dit onderzoek zijn gevoerd, blijkt dat er verschillende beelden zijn over wat dit precies betekent. Het komt in de praktijk dan ook minder goed uit de verf.

Wij merken daarbij op dat het principe 'comply or explain' niet zozeer een typisch Eijsden-Margraten principe is. In onze ogen is dit een grondbeginsel van goed openbaar bestuur. In beginsel neemt het openbaar bestuur beslissingen die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. Het bestuur dient zich uitgebreid te verantwoorden als dit niet het geval is.

2 In hoeverre en hoe heeft de gemeente prioriteiten gesteld en welke doelen wil de gemeente bereiken rondom deze prioriteiten?

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 bevat een risicoanalyse op het terrein van milieu, bouw en ruimtelijke ordening en brandveiligheid. Deze risicoanalyse is door de gemeente uitgevoerd. Uit de risicoanalyse blijkt dat de gemeente 11 hoge prioriteiten heeft, zie onderstaande tabel.

De prioriteiten op basis van de risicoanalyse	
Milieu	• Metaalbewerkingsbedrijven. • Loonbedrijven • Industrie
Bouw en Ruimtelijke Ordening	Monumentenbescherming Slopen in strijd met bestemmingsplan Nieuw- en verbouw publiekstoegankelijke bouwwerken Risicovol sloopwerk (basistaken omgevingsdienst)
Brandveiligheid bouwwerken	Logies Camping Peuterspeelzalen Bejaardenhuis
Gezien de reikwijdte van het onderzoek geven we enkel de prioriteiten weer die gelden voor toezicht en handhaving ten aanzien van de fysieke leefomgeving.	

Tabel Deel I, 1.1: Overzicht prioriteiten o.b.v. risicoanalyse.

3.2 Uitvoering en werkwijze

DEELVRAGEN

4 Hoe is het beleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en sluit dit aan op gestelde prioriteiten?
   > Welke personele- en financiële middelen zijn beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en hoe sluit dit aan op de gestelde prioriteiten?
   > Hoe wordt dit vertaald naar regionale samenwerkingspartners (bijvoorbeeld Omgevingsdienst Zuid-Limburg)?

5 Welke instrumenten worden ingezet om uitvoering te geven aan het toezichts- en handhavingsbeleid?
   > In hoeverre is er sprake van een integrale aanpak en benadering?
   > Hoe wordt er opgetreden na het constateren van overtredingen en in hoeverre worden daarbij wettelijke handhavingsinstrumenten ingezet.
   > Is er naast een 'formele' houding van de gemeente ook sprake van een 'informele en oplossingsgerichte' insteek om het vertrouwen tussen de gemeente en burgers en bedrijven te vergroten[4].

6 In hoeverre is de uitvoering voorbereid op de veranderingen in de wetgeving met betrekking tot de Omgevingswet?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er zijn voldoende personele middelen: deze zijn in lijn met doelen en prioriteiten
- Er is daar waar kan en nodig een integrale werkwijze.
- Er is naast een formele houding van de gemeente ook sprake van een oplossingsgerichte insteek.

Beantwoording van deelvragen 4, 5 en 6: de kernbevindingen

4 Hoe is het beleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en sluit dit aan op gestelde prioriteiten?

Het opstellen van een jaarlijks uitvoeringsprogramma is wettelijk verplicht en is tevens vastgelegd in het gemeentelijk Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022. Het college stelt jaarlijks het uitvoeringsprogramma vast, waarna het ter kennisgeving naar de raad (via raadsinformatiebrieven) en de provincie Zuid-Limburg (in het kader van interbestuurlijke toezicht) gaat. Met dit programma worden de uitvoeringsdoelen voor het komende jaar vastgesteld en bepaalt welke personele capaciteit en financiële middelen hiervoor nodig zijn.

Het uitvoeringsprogramma is vervat in een infographic met een toelichting. Het college heeft gekozen voor een infographic zodat in een oogopslag duidelijk is wat de geplande activiteiten zijn. De prioritaire onderwerpen uit de risicoanalyse komen in hoofdlijnen terug in het uitvoeringsprogramma.

[4] De zogenaamde 'informele aanpak' is een initiatief van het ministerie van BZK en zet in op het vergroten van vertrouwen door de juridische focus op (mogelijke) conflicten om te zetten in een focus op het waar mogelijk oplossen van problemen. Bron: VNG Handhaving door en voor gemeenten, juridische handleiding voor de gemeentelijke praktijk.

Het is verder nog niet vertaald naar een uitvoeringsprogramma specifiek voor de Omgevingsdienst. Er loopt momenteel een traject samen met de Omgevingsdienst om een regionale risicoanalyse op te stellen met een vertaling naar een nieuw beleid uitvoering. Dit krijgt zijn vervolg in 2025. Verder wordt jaarlijks een werkprogramma vastgesteld waarin de werkzaamheden van de omgevingsdienst wordt vastgelegd voor Eijsden-Margraten. Dit is vergelijkbaar met een uitvoeringsprogramma.

Personele inzet

Ondanks uitbreiding van personeel wordt de werklast steeds groter. Dit heeft verschillende oorzaken:

> Het vergunningsvrij bouwen is verder verruimd onder de Omgevingswet. Dit leidt tot een toename van klachten en meldingen vanuit de omgeving, resulterend in meer handhavingsverzoeken.
> Uit de documentenanalyses en gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dat een hoog ziekteverzuim ook een rol speelt.

Verder is de organisatie momenteel bezig met een doorontwikkeling, waarbij de ontwikkeling van teams centraal staat en individuele medewerkers meer aandacht krijgen. Er is afscheid genomen van 'zelforganisatie' en door het splitsen van de organisatie in kleinere afdelingen zijn er kleinere en meer overzichtelijke eenheden ontstaan die direct aangestuurd worden.

5 Welke instrumenten worden ingezet om uitvoering te geven aan het toezichts- en handhavingsbeleid?

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 bevat een handhavingsstrategie. De handhavingsstrategie is gericht op het bevorderen van het naleefgedrag van inwoners en ondernemers. Het bestaat uit vier instrumenten: preventiestrategie, toezichtstrategie, handhavingsstrategie en een gedoogstrategie.

> De **preventiestrategie** is vooral gericht op het voorkomen van overtredingen door goede voorlichting en communicatie. Dit via de gemeentelijke website, informatiebijeenkomsten en tijdens toezichtcontroles ingaan op achtergronden van wet- en regelgeving.
> Ten aanzien van de **toezichtstrategie** onderscheidt de gemeente actief en passief toezicht. Actief toezicht is routine- en/of projectmatig van aard. Passief toezicht is adhoc en vindt plaats naar aanleiding van klachten, meldingen, calamiteiten en handhavingsverzoeken. Eijsden-Margraten streeft verder naar integraal toezicht, waarbij zoveel als mogelijk tussen verschillende toezichthouders wordt samengewerkt: samen controleren, voor elkaar controleren en voor elkaar signaleren.
> Voor de uitvoering van **handhaving** (opleggen van sancties) sluit de gemeente aan bij de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Het richt zich op bestuursrechtelijke handhaving. Denk aan het opleggen van een last onder dwangsom, bestuursdwang en het intrekken van een vergunning. De keuze van de in te zetten bestuursrechtelijke sanctie vindt plaats aan de hand van de in de strategie opgenomen interventieladder en interventiematrix. Daarbij zijn het gevolg van de overtreding en het gedrag van de overtreder bepalend voor de wijze hoe er gehandhaafd wordt.
> **Gedogen** is het niet optreden tegen overtredingen. De gemeente hanteert daarbij het uitgangspunt dat grote terughoudendheid is geboden bij gedogen en dat er nooit sprake kan zijn van passief gedogen, maar dat dit altijd actief moet plaatsvinden. Dat laatste betekent dat de gemeente bewust en met een schriftelijk besluit tot het onder voorwaarden niet handhavend optreden.

INFORMELE EN FORMELE INSTEEK

In het kader van handhavingsverzoeken wordt allereerst geprobeerd met een informele oplossingsgerichte houding tot een oplossing te komen, een vergelijkbare aanpak zoals bij de afhandeling van klachten. Deze werkwijze heeft geleid tot een sterk daling in het aantal verzoeken tot handhaving.[5] Het blijkt voor de gemeente wel moeilijk om deze werkwijze vast te houden door personele wisseling en inzet van inhuur. Dat blijkt ook uit de oplopende aantal handhavingsverzoeken in de periode vanaf 2022 tot en met 2024.[6]

6 In hoeverre is de uitvoering voorbereid op de veranderingen in de wetgeving met betrekking tot de Omgevingswet?

Zoals eerder genoemd vraagt de Omgevingswet om een andere werkwijze van vergunningsverleners, handhavers en toezichthouders. Het 'ja, mits'-principe is het uitgangspunt voor vergunningverlening. Het 'ja, mits'-principe is meegenomen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet door de werkgroep 'anders durven doen'. Deze werkgroep heeft zich gedurende de implementatie bezig gehouden met de nieuwe manier van werken; uitnodigingsplanologie en dus de 'ja, mits'-benadering. Dit is bijvoorbeeld ook al vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet opgenomen in de adviessjablonen en principe-aanvrager. Tevens is dit aan de orde geweest in de online trainingen via Berghauser. In het nieuwe beleid wordt het 'ja-mits'-principe' ook opgenomen.

In gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt aangegeven dat het college de nadruk eerder legt op de 'ja-kant' van dit principe, terwijl de ambtelijke organisatie meer de nadruk legt op de 'mits-kant'. Het gevolg is dat het voorkomt dat adviezen van de ambtelijke organisatie niet altijd 1-op-1 worden opgevolgd door het college. Het college maakt daarbij vanuit een breder maatschappelijk perspectief zelf bestuurlijke afwegingen binnen de wettelijke kaders.

Met betrekking tot de inwerkingtreding van de Wkb heeft de gemeente op haar website vermeld dat de aanvrager zorg moet dragen voor toetsing van de kwaliteit door een gecertificeerde kwaliteitsborger in handen te nemen. Dit is conform deze wetgeving. Hiermee is de taak van de gemeente om te controleren of bouwwerken aan bouwtechnische voorschriften voldoen verschoven naar een onafhankelijke kwaliteitsborger. Ons inziens vervalt de toezichthoudende rol van de gemeente niet. Hoe deze rol van de gemeente zich nu verhoudt tot de taak van een gecertificeerde kwaliteitsborger is uit dit onderzoek niet helder gebleken. Met andere woorden: de gemeente maakt helder dat een taak is verschoven maar wat de rol blijft van de gemeente als bevoegd gezag wordt verder niet benoemd in het VTH-beleid, de website of anderszins. Ook in gesprekken in het kader van dit onderzoek is dit niet helder gebleken.

[5] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag VVTH+ 2022,. 20 februari 2022.

[6] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag VVTH+ 2024. 18 april 2024.

3.3 Resultaten en monitoring

ONDERZOEKSVRAGEN

7 Heeft de gemeente een klachtenregistratiesysteem en hoe ziet dat eruit?
8 In hoeverre worden de beleids- en uitvoeringsdoelen voor toezicht en handhaving al dan niet behaald?
   > Is er zicht op de resultaten van het toezicht- en handhavingsbeleid?
   > In hoeverre en op welke wijze wordt op basis van zicht op resultaten gestuurd op een doeltreffende handhaving?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er is zicht op inzet, planning en te realiseren uitvoeringsprestaties.
- Het beleid wordt regelmatig geëvalueerd.

Beantwoording van deelvragen 7 en 8: de kernbevindingen

7 Heeft de gemeente een klachtenregistratiesysteem en hoe ziet dat eruit?

Alle klachten en meldingen rondom toezicht en handhaving worden geregistreerd in het zaaksysteem (Rx.Mission) van de gemeente.

Uit de gesprekken die in het kader van dit onderzoek zijn gevoerd en na bestudering van de verstrekte documenten kunnen we niet beoordelen in hoeverre de data uit het klachtenregistratiesysteem wordt benut bij ontwikkeling van nieuw beleid of bij uitvoering van toezicht en handhaving. Ook worden klanttevredenheidsonderzoeken bij de vergunningverlening uitgevoerd. De resultaten uit de klanttevredenheidsonderzoeken worden tot nu toe niet gebruikt ter verbetering van het beleid en uitvoering rondom toezicht en handhaving in het bijzonder. De resultaten worden gebruikt voor verdere verbetering van de dienstverlening van de gemeente als geheel.

Een belangrijk verbeterpunt is de tijdige verlening van vergunningen, met name voor evenementen. Vergunningen worden vaak slechts enkele dagen voor een evenement verleend, waardoor aandachtspunten haastig moeten worden opgelost. In gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt als voorbeeld gegeven het bevrijdingsfeest ter ere van 80 jaar vrijheid, waar de vergunning pas een dag van tevoren werd verleend.

8 In hoeverre worden de beleids- en uitvoeringsdoelen voor toezicht en handhaving al dan niet behaald?

REALISATIE VAN BELEIDSDOELEN

De rapportages bieden binnen de gemeente geen zicht op de mate waarin beleidsdoelen worden gerealiseerd. De meeste doelstellingen zijn procesmatig en/of organisatorisch van aard en ten dele outputgericht, bijvoorbeeld in termen van aantal controles en naleefpercentage. Er wordt geen verbinding gelegd met beleidsdoelen: zoals de bestuurlijke speerpunten of thema's en de prioriteiten uit de risicoanalyses.

Een goed voorbeeld is dat er wel wordt gerapporteerd op het percentage naleefgedrag milieu en brandveiligheid. Naleefgedrag is op te vatten als een van de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid. Er worden echter nog geen beleidsdoelen of normen vastgesteld ten aan zien van het naleefgedrag.

REALISATIE VAN UITVOERINGSDOELEN

Met de infographics van de uitvoeringsprogramma's is er uitgebreid zicht op de uitvoeringsprestaties van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Denk aan de afhandelingstermijnen van vragen van klanten en aanvragen voor een vergunning, etc.

Uit de jaarrapportage blijkt helder in welke mate uitvoeringsdoelen al dan niet worden gerealiseerd. Zie de onderstaande tabel (groen is wel gerealiseerd, rood is niet gerealiseerd en wit betekent dat geen norm is gesteld). Voor monitoring van het uitvoeringsprogramma en de naleving van de normen (kritische prestatie-indicatoren, kortweg: KPI's) en uitvoeringen van de processen wordt gebruik gemaakt van het programma Cognos.

Er wordt op basis van zicht op de uitvoeringsresultaten ook bijgestuurd waar nodig. Bijvoorbeeld met inzet door extra capaciteit. Bij de analyse van de benodigde en beschikbare capaciteit voor het uitvoeringsprogramma 2024 is geconstateerd dat er een tekort is aan beschikbare capaciteit bij VVTH+. Om de balans te herstellen is niet gekozen voor extra inhuur maar voor het aanpassen c.q. doorschuiven van enkele taken totdat het team weer op sterkte is. Ook is in de begroting van 2024 de vaste capaciteit met 5 fte uitgebreid (2 fte vergunningen, 2 fte ruimtelijke ordening en 1 fte milieu).

Onderdeel	Realisatie 2023
Klantcontacten: afhandeling van vragen via mail en telefonisch.	In 2023 is de norm voor de behandeling van eenvoudige en complexe vragen gerealiseerd; 83% van de eenvoudige vragen worden binnen 2 werkdagen en 78% van de complexe vragen afgehandeld.
	Voor specialistische vragen wordt de norm niet gerealiseerd; hiervan 60% binnen de gestelde termijn afgehandeld. Dit gaat om 10% van de klantvragen.
Informele aanvragen voordat vergunningstraject van start gaat.	Deze norm wordt bij lange na niet gerealiseerd. Op 1 januari 2024 bleek dat: 9% van principeverzoeken, 20% van conceptverzoeken en 19% van de vooroverleggen binnen de gestelde termijn werd afgehandeld.
Vergunningen aanvragen Wabo (en vanaf 01.01.2024 Omgevingswet)	Deze norm wordt gerealiseerd. Al jaren blijkt dat een KPI van 97% en hoger wordt gehaald.
Meldingen: Wabo, APV, Bijzondere wetten *en met ingang van 1 jan 2024* Wkb.	We merken op dat alleen over het aantal Wabo-meldingen dat in 2023 is afgehandeld wordt gerapporteerd, namelijk 96. Daarbij is niet helder om welke type melding Wabo dit gaat. Wkb is (gefaseerd) per 1 januari 2024 van kracht: er zijn nog geen resultaten in 2023.
Toezicht Wabo	Het toezicht en controle op het gebied van milieu en brandveiligheid zijn in 2023 voor respectievelijk 86% en 80% uitgevoerd.
	De oplevercontroles bouw, monument en strijdigheid bestemmingsplan blijven achter op het geplande aantal. Hiervan zijn in 2023 respectievelijk 35%, 27% en 20% uitgevoerd.
	Van het aantal klachtmeldingen Wabo is 99% afgehandeld.
Toezicht meldingen openbare ruimte BOA (1400)	Deze norm wordt gerealiseerd. De Boa's hebben 1.400 meldingen behandeld waarbij voor 94% de doorlooptijd van 7 dagen worden gehaald.
Bestemmingsplannen)	In 2023 zijn 32 bestemmingsplannen in behandeling geweest. Op 1 januari 2024 zijn nog 18 plannen in procedure. Het aantal in behandeling zijnde plannen ligt erg hoog. Dit is een gevolg van het feit dat extra plannen zijn ingediend in verband met de komst van de Omgevingswet.

Tabel Deel I, 1.2: Realisatie uitvoeringsdoelen toezicht en handhaving[7]

7 Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag VVTH+ 2023, 24 januari 2024

Bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma (uitvoeringsdoelen) wordt overigens uitgegaan van schattingen wat betreft de aantallen. Deze zijn gebaseerd op de data uit voorafgaande jaren, de trendanalyse en de landelijke ontwikkelingen. Uit de ambtelijke verificatie van het conceptrapport van bevindingen wordt aangegeven dat de gemeente een afwijking van 10% bij realisatie reëel en acceptabel vindt.

Zicht op uitvoeringsprestaties samenwerkingspartners

De uitvoering van het basistakenpakket door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ligt vast in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en de omgevingsdienst. Het overeengekomen aantal en soort werkzaamheden (taakbeschrijving) wordt vastgelegd in het jaarlijkse werkprogramma. Over de voortgang van het werkprogramma wordt per vier maanden gerapporteerd.

De samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is een terugkerend aandachtspunt. Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dat er zorgen zijn over de kwaliteit van dienstverlening en de beperkte lokale betrokkenheid van de dienst. Ook is het uitvoeringsprogramma van de gemeente nog niet vertaald naar een uitvoeringsprogramma specifiek voor de Omgevingsdienst. Momenteel loopt bij de Omgevingsdienst nog een traject voor het vaststellen van risico's waarover met de gemeenten nog afstemming is. Recent is een presentatie geweest door de Omgevingsdienst om te komen tot een definitief voorstel voor de gemeenten. Omdat het onduidelijk is wat de lokale betekenis is voor de afzonderlijke gemeenten is het nog niet vastgesteld.

Ook rondom de samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is er een aandachtspunt namelijk rondom de brandweer. Uit gesprekken blijkt dat de gemeente niet tevreden is over het aantal reguliere controles die door de brandweer worden uitgevoerd. De brandweer voerde in de ogen van de gemeente te weinig controles op brandveilig gebruik uit.[8] Volgens de Veiligheidsregio ligt deze controlefrequenties erg hoog vergeleken met andere gemeenten binnen de veiligheidsregio. In 2023 is naar aanleiding van een voorstel van de Veiligheidsregio[9] het volgende gedaan:

- Met de gemeente zijn nieuwe afspraken gemaakt over de controlefrequentie, die is teruggebracht.
- De brandweer heeft de gemeente geadviseerd om de huidige risicoanalyse aan te passen omdat die niet is gebaseerd op de laatste inzichten omtrent brandveilig gebruik. De voorgestelde risicoanalyse van de brandweer wordt overgenomen in het nieuwe beleid.

[8] Bron: Interviews gevoerd in het kader van dit rekenkameronderzoek.

[9] Bron: Brief van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan de gemeente Eijsden-Margraten d.d. 15 mei 2023.

3.4 Rol van de raad

ONDERZOEKSVRAGEN

9 Op welke wijze heeft de raad invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot het toezicht- en handhavingsbeleid?
> Op welke wijze wordt de gemeenteraad hiertoe door het college in staat gesteld?
> Wat is daarbij de kwaliteit van informatievoorziening naar de raad?

TOEGEPASTE NORMEN

- De raad heeft zicht op de uitvoeringsprestaties en maatschappelijke effecten van het beleid op het terrein van toezicht en handhaving.
- De raad wordt door het college in stelling gebracht om prioriteiten te stellen.

Beantwoording van deelvraag 9: de kernbevindingen

9 Op welke wijze heeft de raad invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot het toezicht- en handhavingsbeleid?

KADERSTELLENDE ROL

Het beleid op het terrein van toezicht en handhaving wordt door het college vastgesteld en ter kennisgeving aan de raad gestuurd. Toezicht en handhaving is daarmee voornamelijk een uitvoeringskwestie, waarbij het college prioriteiten stelt:
> De prioriteiten volgen uit risicoanalyses, regionale afspraken en het bestuursakkoord;
> De handhavingsstrategie volgt uit de landelijke handhavingsstrategie;
> Belangrijke uitgangspunten rondom de aanpak en werkwijzen volgen uit evaluatie van het voorgaande beleid door het college, en uit nieuwe wetgeving zoals de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Zowel raad als het college zien het beleid vooral als een uitvoeringskwestie en de raad staat daarmee meer op afstand. De raad heeft de beleidsdoelen en -prioriteiten niet scherp in beeld, wordt ook niet actief door het college in positie gebracht om zich uit te spreken over prioriteiten en de raad stuurt daar ook niet op. De raad stuurt vooral op incidenten en individuele gevallen door middel van artikel 36 vragen.

CONTROLERENDE ROL

De raad ontvangt rapportages per kwartaal en jaarlijks die door middel van een raadsinformatiebrief ter kennisgeving naar de raad gaan. De raad stelt verder nauwelijks vragen aan het college naar aanleiding van deze rapportage. Aan de andere kant heeft de raad wel oog voor knelpunten in de uitvoering. Zo heeft de raad onlangs extra budget verstrekt om het structureel tekort aan personeel te verlichten.

Wij merken op dat de rapportages bestaan uit een infographic met een toelichting van het college. Door te werken met een infographic en een toelichting zijn in onze ogen de rapportages ook begrijpelijk voor raadsleden. Een kanttekening daarbij is dat de rapportages hoofdzakelijk zicht bieden op de uitvoering, en niet zozeer zicht bieden op de realisatie van beleidsdoelen. De raad wordt dus met de rapportages in staat gesteld het college in haar uitvoerende rol te controleren, maar wordt niet in staat gesteld te controleren in hoeverre beleidsdoelen en -prioriteiten worden gerealiseerd.

4 Reactie college van B&W

gemeente eijsden-margraten

T.a.v. Rekenkamer Gemeente Eijsden-Margraten

Bezoekadres:
Amerikaplein 1
6269 DA Margraten
Servicepunt:
Breusterhof 2
6245 EL Eijsden

Postadres:
Postbus 10
6269 ZG Margraten

tel.: 14043
of: +31 (0)43 458 8488
fax: +31 (0)43 458 8400
info@eijsden-margraten.nl
www.eijsden-margraten.nl

IBAN BNG:
NL46BNGH0285148680
BIC: BNGHNL2G

Eijsden-Margraten: 3 april 2025

Onderwerp: Bestuurlijke reactie rekenkamerrapport

Geachte mevrouw Hubens,

Het College heeft met belangstelling uw rekenkamerrapport “Solide basis, blijvende uitdaging” gelezen inzake uw onderzoek naar het toezicht- en handhavingsbeleid van de gemeente Eijsden-Margraten. U verzoekt in een begeleidend schrijven om een bestuurlijke reactie. Met deze brief willen we daar graag gebruik van maken.

Allereerst dankt het college u voor de inzichten die het onderzoek biedt op een onderwerp dat de kern van het gemeentelijk handelen en ons lokale bestuur raakt. We zijn verheugd te lezen dat ook de rekenkamer concludeert dat de gemeente Eijsden-Margraten een beleid voor handhaving op het fysieke domein heeft, beschikt over instrumenten voor de uitvoering om de doelen te kunnen realiseren en de raad rapportages ontvangt over de voortgang.

Daarnaast geeft u aan dat er enkele zaken zijn die verbetering behoeven. Deze heeft u in uw rapport beschreven, geordend naar prioriteit, inclusief bijbehorende aanbevelingen. Onderstaand uw aanbevelingen en onze reactie.

1. Koppel beleidsdoelen aan uitvoeringsresultaten en geef dit weer in rapportages.
   Het koppelen van beleidsdoelen en uitvoeringsresultaten zijn meegenomen in het nieuw nog vast te stellen VTH- beleid 2025-2028..
2. Voorzie bij afwijkingen ten opzichte van het ambtelijk advies, het collegebesluit van een navolgbare verantwoording hierover.
   Op de openbare besluitenlijst is altijd terug te lezen of het college afwijkt van het ambtelijk advies. Dit is al onderdeel van de besluitvorming. De verantwoording kan wellicht helderder. Dit zal worden meegenomen in het vervolgtraject.
3. Betrek de raad actiever bij de beleidsvorming.
   Doordat de opstelling van het nieuwe VTH-beleid is afgerond, is deze aanbeveling nu niet meer toe te passen. Deze zal uiteraard wel worden meegenomen bij de opstelling van nieuw beleid in 2028.
4. Leg de rol van de gemeente vast met bettrekking tot de Wkb.
   Het vastleggen van de rol van de gemeente is meegenomen in het nieuw nog vast te stellen VTH-beleid 2025-2028.

cittaslow

Behandeld door	: L. Haarsma	Uw brief van	:
Bijlage(n)	: Geen	Uw kenmerk	:
Documentkenmerk(en)	:	Pagina	: 1 van 2
		Ons kenmerk	: Z/24/245556/936617

5. Betrek inwoners en bedrijven bij de beleidsvorming.
   Doordat de opstelling van het nieuwe VTH-beleid is afgerond, is deze aanbeveling nu niet meer toe te passen. Deze zal uiteraard wel worden meegenomen bij de opstelling van nieuw beleid in 2028.
6. Maak ook de externe samenwerkingspartners onderdeel van de evaluatie.
   Het advies zal worden meegenomen in de evaluatie die jaarlijks worden gemaakt.

Het college is dankbaar voor de inzichten in dit rekenkameronderzoek. Zij helpen ons om de opstelling en uitvoering van beleid, ook op andere terreinen, te verbeteren. We zien er naar uit hiermee aan de slag te gaan.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. J.M.F. Kool Mr. A.P. Krijnen

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijsden
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maarland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

5 Nawoord rekenkamer

De rekenkamer heeft kennisgenomen van de bestuurlijke reactie van het college van B&W, zoals verwoord in de brief van 3 april. Het is positief dat het college van B&W de aanbevelingen serieus neemt en bereid is hiermee aan de slag te gaan.

Bij meerdere aanbevelingen verwijst het college van B&W naar het nieuw vast te stellen VTH-beleid 2025–2028, of wordt aangegeven dat opvolging pas mogelijk is in de volgende beleidscyclus in 2028. Ten eerste is de rekenkamer verheugd dat enkele aanbevelingen al zijn meegenomen in de beleidsvoorbereiding. De daadwerkelijke meerwaarde hiervan zal afhangen van de mate waarin beleidsdoelen concreet en meetbaar zijn geformuleerd, en van de manier waarop deze worden vertaald naar beknopte en begrijpelijke rapportages voor de raad.

Ten tweede wil de rekenkamer benadrukken dat actieve raadsbetrokkenheid en participatie van inwoners en bedrijven geen eenmalige stappen zijn, maar doorlopende processen. Ook tijdens de uitvoeringsfase zijn er mogelijkheden om te evalueren en bij te stellen, bijvoorbeeld via jaarlijkse rapportages, raadsbijeenkomsten, inspraakmomenten of themagesprekken. Hierin kunnen beleidsprioriteiten worden heroverwogen en uitkomsten van evaluaties worden teruggekoppeld. De rekenkamer moedigt het college van B&W aan om dergelijke initiatieven, vanaf nu, ook binnen het nieuwe VTH-beleid vorm te geven.

Ten aanzien van de tweede aanbeveling waardeert de rekenkamer dat het college van B&W het belang van transparante besluitvorming erkent, met name bij afwijkingen van het ambtelijk advies. Hoewel de openbare besluitenlijst hier al deels in voorziet, is het van belang dat de motieven voor afwijkende besluiten duidelijker en explicieter worden toegelicht. Dit versterkt het vertrouwen in het bestuurlijk proces. De rekenkamer roept het college van B&W op om dit punt in het vervolgtraject zorgvuldig te borgen.

Ten aanzien van de laatste aanbeveling is het bemoedigend dat het college van B&W de evaluatie van de samenwerking met externe partners jaarlijks wil oppakken. De rekenkamer onderstreept dat een wederzijdse evaluatie wenselijk is, waarbij niet alleen het ambitieniveau van de gemeente, maar ook de uitvoerbaarheid voor samenwerkingspartners wordt meegenomen. Deel ook hierbij de kernpunten van deze evaluaties met de gemeenteraad, zodat zij ook hier actief wordt betrokken bij de voortgang en eventuele knelpunten.

Tot slot wenst de rekenkamer de gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie alle succes bij de verdere implementatie van de aanbevelingen.

2

De bevindingen

1 Het beleid, de strategie en prioriteiten

In dit hoofdstuk staat blok A uit het evaluatiemodel centraal. Hieronder beantwoorden we direct de deelvragen die aansluiten op dat blok, aan de hand van de kernbevindingen. Daarnaast passen we de in dit onderzoek gehanteerde normen toe en sluiten de daarmee kernbevindingen af. De onderliggende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten een meer gedetailleerde onderbouwing van de kernbevindingen.

DEELVRAGEN

1 Wat is de gemeentelijke visie en wat zijn de beleidskaders, toezicht- en handhavingsstrategie en uitgangspunten voor toezicht en handhaving in het fysieke domein?
   > Hoe wordt dat ontwikkeld, wie is daarbij betrokken en wie stelt dit vast?
   > In hoeverre wordt met het beleid al ingespeeld op nieuwe relevante wet- en regelgeving zoals de nieuwe Omgevingswet?
2 In hoeverre en hoe heeft de gemeente prioriteiten gesteld, en welke doelen wil de gemeente bereiken?
   > Wie is daarbij betrokken en wie stelt deze vast?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er zijn vastgestelde evalueerbare doelen: de doelen zijn zo geformuleerd, dat tussentijds en achteraf is te controleren in hoeverre deze zijn gerealiseerd.
- Er is geprioriteerd op basis van een probleem- en risicoanalyse.
- Er is een vastgestelde toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie.
- Er is sprake van integrale handhaving.

1.1 Het beleid

De visie, het beleid en ambities van de gemeente op het gebied van toezicht en handhaving is bij gemeente Eijsden-Margraten de afgelopen jaren vastgelegd in verschillende documenten, te weten: het bestuursakkoord, Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 en de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht. Daarnaast vormt vigerende wet- en regelgeving een belangrijk (juridisch) kader. Hieronder gaan we nader in op de belangrijkste documenten en relevante wet- en regelgeving.

Al deze documenten richten op verschillende aspecten die relevant zijn voor toezicht en handhaving:

1 Maatschappelijke doelen;
2 De wijze waarop de uitvoering wil werken;
3 Kwaliteitscriteria voor de uitvoering;

We behandelen hieronder de documenten in volgorde van deze aspecten en sluiten af met relevante landelijk wet- en regelgeving.

Maatschappelijke doelen

Bestuursakkoord 2022-2026

De ambities en speerpunten van de gemeente voor de huidige bestuursperiode zijn vastgelegd in het bestuursakkoord, als resultaat van een politiek proces. Daarin worden vijf thema's of speerpunten behandeld. Ten aanzien van sommige thema's en speerpunten wordt ook een verbinding gemaakt met toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Hierbij worden **maatschappelijke doelen** gesteld. Zie de onderstaande tabel.

Thema/speerpunt	Bijdrage Toezicht & Handhaving in termen van maatschappelijke doelen.
Kwaliteit van Leven	Hier wordt geen verbinding gemaakt met toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving.
Landbouw, landschap en plattelandseconomie:	Kleine landschapselementen in beeld te brengen en handhaven op het behoud hiervan. **Maatschappelijke doel** is het behoud en versterken van landschapskwaliteiten; de gemeente zet in op bescherming, herstel en uitbreiding van authentieke landschapselementen (zoals hagen, bosjes, graften, bomenrijen).
Duurzaamheid en klimaatverandering	Voorlichtingscampagnes organiseren rondom houtstook en kachels, en handhaven daarop op grond van de AV. (Algemene Verordening). **Maatschappelijke doel** is het optimaliseren van de luchtkwaliteit door het bewustzijn van de schadelijke effecten te vergroten.
Wonen en Leefomgeving	Hier wordt geen verbinding gemaakt met toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving.

Tabel Deel II, 1.1: Bijdrage toezicht en handhaving aan bestuurlijke thema's en speerpunten.

Nog in ontwikkeling: concept-ontwerp-Omgevingsvisie Lijn 50

In het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden, zijn alle gemeenten verplicht om een omgevingsvisie op te stellen. In een omgevingsvisie leggen gemeenten het te voeren integraal beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen vast. De omgevingsvisie bevat het strategisch beeld voor de lange termijn. Momenteel beschikt de gemeente nog niet over een vastgestelde Omgevingsvisie. In het kader van de invoering van de Omgevingswet gelden overgangstermijnen. De uiterste datum voor het vaststellen van de Omgevingsvisie is gesteld op 1 januari 2027.

De gemeente Eijsden-Margraten werkt samen met de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals aan een gezamenlijk omgevingsvisie voor de drie gemeenten: Omgevingsvisie Lijn 50. De aanpak om te komen tot een gezamenlijke omgevingsvisie vindt in twee fasen plaatst. Het proces loopt nog en heeft tot nu toe twee producten opgeleverd: de zogenoemde Bouwstenennotitie (fase 1) en een concept-ontwerp omgevingsvisie (fase 2). De oorspronkelijke besluitvorming was voorzien in de 2e helft van 2024, maar in afwachting van de ontwikkeling in regelgeving op rijks- en provinciaalniveau (nieuwe Nota Ruimte en provinciale omgevingsverordening) is de besluitvorming getemporiseerd. De nieuwe planning voorziet in besluitvorming in de 2e helft van 2025. De temporisering zal worden gebruikt om in 2024 een aantal raadsessies te organiseren waarin de belangrijkste ontwikkelingskansen en spanningsvelden uit de concept-ontwerp-omgevingsvisie worden verdiept in voorbereiding op het bestuurlijke besluitvormingsproces.

De werkwijze en kwaliteit van uitvoering: de thuistaken

Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022

Het huidige beleidsplan heeft betrekking op de **werkwijze van de uitvoering** van de zogenaamde **thuistaken**, dat zijn de taken die de gemeente zelf uitvoert (naast de basistaken die door de omgevingsdienst worden uitgevoerd). De werkwijze wordt kernachtig samengevat in een missie, zie het onderstaande kader. De missie is richtinggevend voor de uitvoering en moet bijdragen aan meer uniformiteit in werken tussen de medewerkers, een heldere prioriteitsstelling en duidelijke afspraken over het toetsingsniveau.

Missie

"De gemeente staat voor een duurzame en veilige leefomgeving waarbij burgers en bedrijven goed kunnen wonen, werken en leven". Daarbij werkt de gemeente risicogestuurd, klantgericht, zakelijk, efficiënt en transparant (visie)."

Het gemeentelijk beleid voor toezicht en handhaving is vastgelegd in een integraal omgevingsbeleidsplan, dat ook een wettelijke verplichting is conform de Omgevingswet. Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH is in 2017 vastgesteld door het college voor de periode van 2017 tot en met 2021. Dit beleid wordt elk 4 jaar geactualiseerd. In afwachting van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit proces uitgesteld en is besloten om het bestaande beleid te continueren tot de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Op 23 november 2021 is dit beleidsplan dan ook hernieuwd vastgesteld door het college voor de periode van 1 januari 2022 tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het beleidsplan is ter kennisname naar de raad gegaan.[10]

Het is een wettelijk vereiste in de Omgevingswet dat het bevoegd gezag een keer in de vier jaar een beleidsplan vaststelt voor VTH. In het kader van interbestuurlijk toezicht ziet de provincie daar op toe. De provincie ziet daarbij het jaar 2024 als overgangsjaar om samen met de gemeente de Omgevingswet in te voeren. In overleg met de provincie is besloten om 2024 als overgangsjaar te gebruiken waarin nieuw integraal beleid wordt ontwikkeld, hetgeen nodig is vanwege wettelijke verplichtingen. Uit interviews volgt dat de organisatie inmiddels bezig is met de ontwikkeling hiervan. De planning is dat het nieuwe beleid in het tweede kwartaal van 2025 zal worden vastgesteld.

Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dat de gemeente nog zoekende is ten aanzien van een aantal vraagstukken en hoe deze in het beleid een plek te geven. Dit zijn:

- Ten eerste vraagt de nieuwe Omgevingswet om een andere werkwijze van vergunningsverleners, handhavers en toezichthouders. Het 'ja, mits'-principe is het uitgangspunt. Hoewel het 'ja, mits'-principe is geïmplementeerd, wordt in gesprekken in het kader van dit onderzoek aangegeven dat het college vaker dan de ambtelijke organisatie de 'ja-kant' van dit principe hanteert. Dit vanuit een maatschappelijk breder perspectief en een pragmatische en oplossingsgerichte houding. De ambtelijke organisatie heeft een meer formele benadering en benadert dan de 'mits-kant'. Het gevolg is dat het voorkomt dat adviezen van de ambtelijke organisatie niet worden opgevolgd door het college. Er is met andere woorden sprake van een botsing tussen de 'systeem- en leefwereld'.

- Met betrekking tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor bouw (Wkb)heeft de gemeente op haar website vermeld dat de aanvrager zorg moet dragen voor toetsing van de

[10] Bron: Openbare besluitenlijst collegevergadering, agendapunt 6, 23 november 2021.

kwaliteit door een gecertificeerde kwaliteitsborger in handen te nemen. Dit is conform deze wetgeving. Hiermee is de taak van de gemeente om te controleren of bouwwerken aan bouwtechnische voorschriften voldoen verschoven naar een onafhankelijke kwaliteitsborger. Ons inziens vervalt de toezichthoudende rol van de gemeente niet. Hoe deze rol van de gemeente zich nu verhoudt tot de taak van een gecertificeerde kwaliteitsborger is uit dit onderzoek niet helder gebleken. Met andere woorden: de gemeente maakt helder dat een taak is verschoven maar wat de rol blijft van de gemeente wordt verder nog niet benoemd in het VTH-beleid, de website of anderszins. Ook in gesprekken in het kader van dit onderzoek is dit niet helder gebleken.

> De bestuurlijke boete is een handhavingsinstrument onder de Omgevingswet. De gemeente heeft nog geen handelingskader op welke wijze en in welke gevallen dit instrument in te zetten en hoe dit zich gaat verhouden tot andere handhavingsinstrumenten.

> Het 'comply or explain' principe dat is genoemd in het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022. Uit de gesprekken die in het kader van dit onderzoek zijn gevoerd, blijkt dat er verschillende beelden zijn over wat dit precies betekent. Het komt in de praktijk dan ook minder goed uit de verf.

Wij merken daarbij op dat het principe 'comply or explain' niet zozeer een typisch Eijsden-Margraten principe is. In onze ogen is dit een grondbeginsel van goed openbaar bestuur. In beginsel neemt het openbaar bestuur beslissingen die in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving. Het bestuur dient zich uitgebreid te verantwoorden als dit niet het geval is.

De werkwijze en kwaliteit van uitvoering: de basistaken

Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht

De gemeenteraad heeft op 12 december 2023 de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht vastgesteld[11]. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die in artikel 18.23 van de Omgevingswet worden gesteld aan toezicht en handhaving. Artikel 18.23 gaat over de taken die onder het basistakenpakket vallen. Hiervoor geldt dat het kwaliteitsniveau via een verordening moet vastliggen. Met de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht legt de gemeenteraad de regels vast omtrent de **kwaliteit van de uitvoering** en handhaving van de zogenaamde basistakenpakket die de Omgevingsdienst Zuid-Limburg[12] voert in opdracht van de gemeente.

De meest actuele set kwaliteitscriteria is te vinden op de website van de VNG.[13] Deze landelijke criteria zijn verdeeld over verschillende categorieën: generieke gebieden, juridische gebieden en specialistische deskundigheidsgebieden.

De set kwaliteitscriteria bestaat uit vier onderdelen:
- Deel A: Inleiding en toelichting
- Deel B: Criteria voor de kritieke massa van een organisatie

[11] Bron: Raadsbesluit gemeente Eijsden-Margraten Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht, 12 december 2023.
[12] Sinds 1 juli 2024 is de naam RUD Zuid-Limburg verandert naar Omgevingsdienst Zuid-Limburg. (Bron: website ODZL: https://www.odzuidlimburg.nl/nieuws/2766974.aspx?t=Wij-heten-nu-Omgevingsdienst-Zuid-Limburg).
[13] De landelijke kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn in september 2024 vernieuw en gaan in op 1 januari 2025. Deze set kwaliteitscriteria 3.0 is te vinden op https://vng.nl/sites/default/files/2024-10/kwaliteitscriteria-3.0-voor-uitvoering-en-handhaving-krachtens-de-omgevingswet.pdf

- Deel C: Procescriteria voor VTH-uitvoering
- Deel D: Competentieprofielen

De kwaliteitscriteria zijn verplicht voor de uitvoering van het basistakenpakket van omgevingsdiensten. Met de criteria worden eisen gesteld aan competenties van medewerkers (opleiding, ervaring en kennis) en eisen aan de organisatie (het minimum aantal medewerkers). Met de nieuwe Omgevingswet zijn de eisen ten aanzien van competenties verder geactualiseerd en uitgewerkt in competentieprofielen.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid Regio Zuid-Limburg (UUH)

Het UUH-beleidsplan beschrijft hoe de Omgevingsdienst Zuid-Limburg de dienstverlening op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving voor het **basistakenpakket** (milieu en bodem) uitvoert. Gemeente Eijsden-Margraten heeft het UUH-beleidsplan vastgesteld voor de periode 2023-2026.

Landelijke wet- en regelgeving

Invoering Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de Omgevingswet zijn zesentwintig bestaande wetten gebundeld in één nieuwe wet. Zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet Bodembescherming en de Wet natuurbescherming. De Wet milieubeheer gaat voor een deel op in de Omgevingswet, maar blijft wel bestaan. De onderwerpen stoffen, afvalstoffen, broeikasgasemissies, openbaarheid milieugegevens en milieuaansprakelijkheid blijven in de Wet milieubeheer[14]. De Omgevingswet moet zorgen voor een samenhangende aanpak van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snelle besluitvorming. De Omgevingswet heeft gevolgen voor toezicht en handhaving.

> De minimale impact is dat de juridische grondslagen wijzigen en dat toezichthouders en handhavers met de nieuwe wet moeten kunnen werken.
> Daarnaast geeft de wet een zorgplicht aan. De *specifieke zorgplicht* uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) houdt in dat degene die een activiteit verricht alles moet doen en laten om negatieve gevolgen voor de leefomgeving te voorkomen dan wel te beperken.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging voor bouwen van kracht. Het doel van de Wkb is om de kwaliteit van bouwwerken in de fysieke leefomgeving te verbeteren. Dit wordt onder meer verzorgd met de introductie van de onafhankelijke kwaliteitsborger, die door de initiatiefnemer dient te worden ingehuurd vanuit de private sector. De toets vooraf op de bouwplannen wordt vervangen door de toets in de praktijk. Door de Wkb verandert het toezicht op de bouwkwaliteit en daarmee de rol van gemeenten tijdens het bouwproces. **De gemeente voert niet langer een preventieve toets uit, maar controleert of de ingehuurde kwaliteitsborger hiertoe gekwalificeerd is.**

De Wkb treedt stapsgewijze inwerking. Stapsgewijs in die zin dat er sprake is van een gefaseerde implementatie waarbij vier risicocategorieën bouwwerken worden onderscheiden, ook wel gevolgklassen genoemd. Als eerste treedt de Wkb in werking voor gevolgklasse 0 en nieuwbouw onder vervolgklasse 1. Verbouw onder gevolgklasse 1 is voorzien per 1 juli 2025. Voor bouwwerken binnen gevolgklassen 2 en 3 gaat de Wkb gelden per 1 januari 2029. Voor de gevolgklassen waar op

[14] Bron: https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/introductie/totstandkoming/intrekken-wetten/

dit moment nog niet de Wkb op van toepassing is, geldt dat de werkzaamheden op de oorspronkelijke manier worden georganiseerd.

Gevolgklasse	Regelgeving	Risico-inventarisatie	Voorbeelden
Gevolgklasse 0	Vergunningsvrij (wel volgens Bbl)	Nauwelijks risico	Dakkapellen, dakramen en kozijnen
Gevolgklasse 1	Meldingsplicht & kwaliteitsborger	Beperkte persoonlijke gevolgen	Woningen en eenvoudige bedrijfsgebouwen
Gevolgklasse 2	Vergunningsplicht	Reële kans op persoonlijke gevolgen	Bibliotheken, gemeentehuizen, onderwijsgebouwen en woongebouwen tot 70 m hoog
Gevolgklasse 3	Vergunningsplicht	Kans op aanzienlijke persoonlijke gevolgen	Trein-/metrostations, voetbalstadions, ziekenhuizen en gebouwen hoger dan 70 m.

Tabel Deel II, 1.2: Overzicht gevolgklassen (bron: https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/technische-bouwactiviteit/kwaliteitsborging/bouwwerken-gevolgklasse/).

Kanttekening bij de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
Op 24 en 31 oktober 2023 heeft een debat plaatsgevonden in de Eerste Kamer over de invoering van de Wkb. De Eerste Kamer is akkoord gegaan met toezeggingen vanuit de minister, waarmee duidelijkheid is gekomen over de gefaseerde invoering Wkb.

Toch is de volledige inwerkingtreding van de Wkb niet zeker. Op het moment van schrijven vindt het vergunningsvrij bouwen onder gevolgklasse 0 en nieuwbouw onder gevolgklasse 1 per 1 januari 2024 plaats volgens de Wkb. Gedurende 2024 wordt getoetst of het wenselijk is om hier verder invulling aan te geven, door ook verbouw binnen gevolgklasse 1 onder de Wkb te laten vallen. De gevolgklassen 2 en 3 zullen nog tot zeker 2029 binnen de huidige situatie worden georganiseerd. Ook hier geldt dat de inwerkingtreding op een later moment wordt bepaald.[15]

In een Kamerbrief van 10 december 2024 informeert de minister de Eerste Kamer over de stand van zaken Wbk. In 2024 zijn de ervaringen met verbouwprojecten onder kwaliteitsborging vallen door de VNG geëvalueerd. Op basis van de resultaten uit deze evaluatie concludeert de minister dat de Wkb in zijn huidige vorm onvoldoende aansluit bij verbouwprojecten. De verbouw zal dan ook niet onder gevolgklasse 1 laten vallen totdat duidelijk is dat sprake is van een passende systematiek die leidt tot een betere kwaliteit tegen aanvaardbare kosten.[16]

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Het Besluit bouwwerken leefomgeving is per 1 januari 2024 in werking getreden en is de opvolger van het Bouwbesluit 2012. Het Bouwbesluit 2012 noemt de eisen waaraan bouwwerken moeten voldoen om de benodigde kwaliteit en veiligheid te kunnen garanderen. Het bouwbesluit van 2012 komt als gevolg van de invoering van de Omgevingswet in zijn geheel te vervallen[17]. Overigens blijft het Bouwbesluit 2012 nog wel van toepassing op de aanvragen voor vergunningen die zijn ingediend voor 1 januari 2024 en daarmee nog onder het oude regiem van de Wabo vallen. In het Bbl staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Daarnaast heeft het Bbl regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk en over het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk. Met de inwerkingtreding van het Bbl worden er voor het werk van toezicht & handhaving weinig wijzigingen voorzien.

[15] Bron: Kamerbrief Besluit verbouw onder kwaliteitsborging, 6 juni 2024.

[16] Bron: Kamerbrief Stand van zaken Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, 10 december 2024.

[17] Voor bestaande bouw uit de periode voor 1 januari 2024 blijft het Bouwbesluit 2012 wel de toets ter beoordeling of het desbetreffende bouwwerk voldoet aan de vergunningsvereisten van het jaar van bouw van het bouwwerk.

1.2 Prioriteiten en strategie

Prioriteiten

De gemeente is vanwege beperkte personele en materiele middelen niet in staat om overal op elk onderwerp en op elk tijdstip toezicht te houden en te handhaven. De gemeente moet daarom keuzes maken voor welke beleidsthema's en situaties de capaciteit zal worden ingezet. Dit doet de gemeente met een risicoanalyse. Deze analyse is maatwerk voor iedere gemeente en moet aansluiten op de 'couleur locale'. Zo heeft Eijsden-Margraten een landelijk karakter en een groot buitengebied. Dan spelen er andere risico's dan bijvoorbeeld in een stedelijk gebied. Een ander voorbeeld is dat de gemeente relatief veel monumenten heeft.
Prioriteiten komen voort uit:

- De risicoanalyse van de gemeente Eijsden-Margraten;
- Regionale afspraken die het college maakt met de Veiligheidsregio (brandweerzorg) en met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.
- Lokale bestuurlijke aandachtspunten, zoals het toezicht op het wijzigen van monumenten.

Inwoners en bedrijven worden nog niet betrokken bij de totstandkoming van prioriteiten. Wel ziet de gemeente meer mogelijkheid om data te benutten door analyse van meldingen en klachten die in het zaaksysteem (Rx.Mission) van VTH worden geregistreerd. In het jaarverslag wordt bij de klachten/meldingen het soort overtreding aangegeven.[18]

Risicoanalyse

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 bevat een risicoanalyse op het terrein van milieu, bouw en ruimtelijke ordening en brandveiligheid. Deze risicoanalyse is door de gemeente uitgevoerd waarbij per handhavingsonderwerp is beoordeeld wat het effect is van het niet naleven van wet- en regelgeving en wat de kans is dat dit effect zich zal voordoen (Risico = Kans x Effect).

In de tabel Deel II, 1.3 worden de onderwerpen met een zeer groot risico samengevat. Daaruit blijkt dat er voor de gemeente 11 hoge prioriteiten zijn.

Milieu	• Metaalbewerkingsbedrijven. • Loonbedrijven • Industrie
Bouw en Ruimtelijke Ordening	• Monumentenbescherming • Slopen in strijd met bestemmingsplan • Nieuw- en verbouw publiekstoegankelijke bouwwerken • Risicovol sloopwerk (basistaken omgevingsdienst)
Brandveiligheid bouwwerken	• Logies • Camping • Peuterspeelzalen • Bejaardenhuis
Gezien de reikwijdte van het onderzoek geven we enkel de prioriteiten weer die gelden voor toezicht en handhaving ten aanzien van de fysieke leefomgeving.	

Tabel Deel II, 1.3: Onderwerpen met zeer groot risico

[18] Bronnen: Interviews en reactie naar aanleiding van de ambtelijke verificatie.

Regionale afspraken

Uit de voor dit onderzoek toegeleverde documenten is niet helder wat regionaal aan prioriteiten zijn gesteld. Het Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid Zuid-Limburg geeft hier geen antwoord op. Het gaat enkel in op het proces. Er wordt gesteld dat er risicoanalyses worden uitgevoerd en dat de resultaten daarvan worden vertaald naar uitvoeringsprogramma's voor de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst. Momenteel loopt bij de omgevingsdienst nog een traject voor het vaststellen van risico's waarover met de gemeenten nog afstemming is.

Lokale bestuurlijke aandachtspunten

Uit het lokale uitvoeringsprogramma 2024 VVTH+ blijkt dat de gemeente een aantal speerpunten heeft gesteld. De speerpunten voor 2024 liggen op het gebied van de extra woningbouw en het toezicht op monumenten.

Er is wel aansluiting op het onderwerp monumentenbescherming. De gemeente is de op één na grootste monumentengemeente van Limburg met 395 Rijksmonumenten en 5 rijksbeschermde dorpsgezichten. Het in stand houden hiervan is ook één van de gemeentelijke speerpunten.

Strategieën

Het Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022 bevat een handhavingsstrategie.
De handhavingsstrategie is erop gericht het naleefgedrag van inwoners en ondernemers te bevorderen. Het bestaat uit vier instrumenten: preventiestrategie, toezichtstrategie, handhavingsstrategie en een gedoogstrategie.

De **preventiestrategie** is vooral gericht op het voorkomen van overtredingen door het stellen van heldere begrijpelijke regels die bekend zijn en ook worden geaccepteerd. De gemeente Eijsden Margraten ziet hierbij vooral goede voorlichting en communicatie als een belangrijk middel om dit te bereiken. Dit via de gemeentelijke website, informatiebijeenkomsten en tijdens toezichtcontroles ingaan op achtergronden van wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de **toezichtstrategie** onderscheidt de gemeente actief en passief toezicht. Actief toezicht is programmatisch, routine- en/of projectmatig van aard. Passief toezicht is adhoc en vindt plaats naar aanleiding van klachten, meldingen, calamiteiten en handhavingsverzoeken. Eijsden-Margraten streeft verder naar integraal toezicht, waarbij zoveel als mogelijk tussen verschillende toezichthouders wordt samengewerkt: samen controleren, voor elkaar controleren en voor elkaar signaleren.

Voor de uitvoering van handhaving sluit de gemeente Eijsden-Margraten aan bij de **Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO)**. DE LHSO is een beleidskader voor de bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke handhaving. Het doel van deze strategie is uitvoering geven aan de beginselplicht tot handhaven, passend optreden bij overtredingen, in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken en interventies kiezen en toepassen op eenduidige wijze. Dit kan op zowel strafrechtelijke wijze (bestraffend) als bestuursrechtelijk (gericht op het herstel van de situatie). De keuze van de in te zetten bestuursrechtelijke sanctie vindt plaats aan de hand van de in de strategie opgenomen interventieladder en interventiematrix. Daarbij zijn het gevolg van de overtreding en het gedrag van de overtreder bepalend voor de wijze hoe er gehandhaafd wordt. Het omgevingsbeleidsplan richt zich op bestuursrechtelijke handhaving. Denk aan het opleggen van een last onder dwangsom, bestuursdwang en het intrekken van een vergunning.

Gedogen is het niet optreden tegen overtredingen. Eijsden-Margraten hanteert daarbij het uitgangspunt dat grote terughoudendheid is geboden bij gedogen en dat er nooit sprake kan zijn van passief gedogen, maar dat dit altijd actief moet plaatsvinden. De gemeente neemt na een

zorgvuldige belangenafweging in dat geval bewust een schriftelijk besluit tot het onder voorwaarden niet handhavend optreden.[19]

[19] Bron: Integraal Omgevingsbeleidsplan VTTH+ 2022 (p. 72).

2 De uitvoering en werkwijze

In dit hoofdstuk staat blok B uit het evaluatiemodel centraal. Hieronder beantwoorden we direct de deelvragen die aansluiten op dat blok, aan de hand van kernbevindingen. Daarnaast passen we de in dit onderzoek gehanteerde normen toe en sluiten de kernbevindingen daarmee af. De onderliggende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten een meer gedetailleerde onderbouwing van de kernbevindingen.

DEELVRAGEN

4 Hoe is het beleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en sluit dit aan op gestelde prioriteiten?
   > Welke personele- en financiële middelen zijn beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en hoe sluit dit aan op de gestelde prioriteiten?
   > Hoe wordt dit vertaald naar regionale samenwerkingspartners (bijvoorbeeld Omgevingsdienst Zuid-Limburg)?

5 Welke instrumenten worden ingezet om uitvoering te geven aan het toezichts- en handhavingsbeleid?
   > In hoeverre is er sprake van een integrale aanpak en benadering?
   > Hoe wordt er opgetreden na het constateren van overtredingen en in hoeverre worden daarbij wettelijke handhavingsinstrumenten ingezet.
   > Is er naast een 'formele' houding van de gemeente ook sprake van een 'informele en oplossingsgerichte' insteek om het vertrouwen tussen de gemeente en burgers en bedrijven te vergroten[20].

6 In hoeverre is de uitvoering voorbereid op de veranderingen in de wetgeving met betrekking tot de Omgevingswet?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er zijn voldoende personele middelen: deze zijn in lijn met doelen en prioriteiten
- Er is daar waar kan en nodig een integrale werkwijze.
- Er is naast een formele houding van de gemeente ook sprake van een oplossingsgerichte insteek.

2.1 Het uitvoeringsprogramma

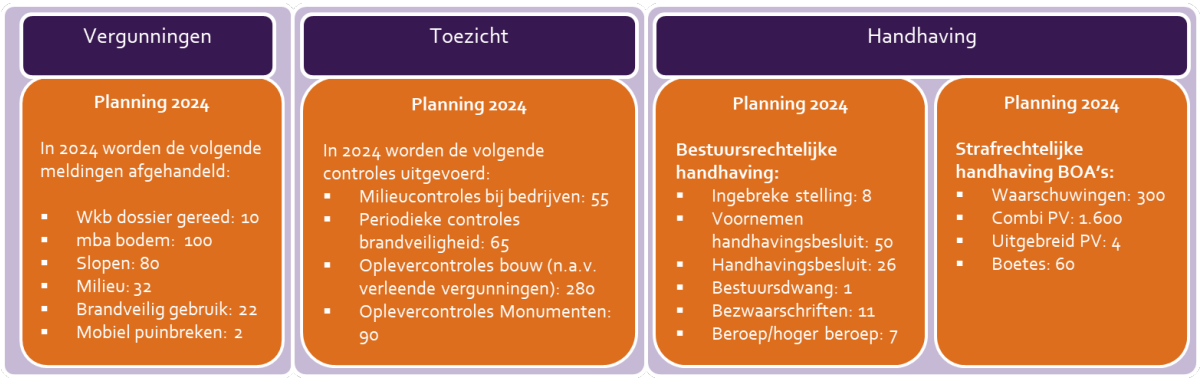
Het opstellen van een jaarlijks uitvoeringsprogramma is wettelijk verplicht en is tevens vastgelegd in het gemeentelijk Integraal Omgevingsplan VTH. Het college stelt jaarlijks het uitvoerings-programma vast, waarna het ter kennisgeving naar de raad (via raadsinformatiebrieven) en de provincie Zuid-Limburg (in het kader van interbestuurlijke toezicht) gaat.

Met dit programma worden de uitvoeringsdoelen voor het komende jaar vastgesteld en bepaalt welke personele capaciteit en financiële middelen hiervoor nodig zijn.

Het uitvoeringsprogramma is vervat in een infographic met een toelichting. Het college heeft gekozen voor een infographic zodat in een oogopslag duidelijk is wat de geplande activiteiten zijn. In het onderstaande schema geven we een aantal concrete voorbeelden zonder volledig te willen

[20] De zogenaamde 'informele aanpak' is een initiatief van het ministerie van BZK en zet in op het vergroten van vertrouwen door de juridische focus op (mogelijke) conflicten om te zetten in een focus op het waar mogelijk oplossen van problemen. Bron: VNG Handhaving door en voor gemeenten, juridische handleiding voor de gemeentelijke praktijk.

zijn. In de infographic wordt verder geen aansluiting gemaakt met prioritaire onderwerpen uit risicoanalyses.

Figuur Deel II, 2.1: Voorbeelden planning uit het uitvoeringsprogramma VTH 2024

Personele inzet en financiële middelen

Eind 2023 was de vaste capaciteit nog niet geheel ingevuld door krapte op de arbeidsmarkt en interne verschuivingen. Hierdoor was de inzet van externe capaciteit nog steeds nodig.[21] Bij de analyse van de benodigde en beschikbare capaciteit voor het uitvoeringsprogramma 2024 is verder geconstateerd dat er een tekort is aan beschikbare capaciteit bij VVTH+. Om de balans te herstellen is niet gekozen voor extra inhuur maar voor het aanpassen c.q. doorschuiven van enkele taken totdat het team weer op sterkte is. Ook is in de begroting van 2024 de vaste capaciteit van 5 fte uitgebreid (2 fte vergunningen, 2 fte ruimtelijke ordening en 1 fte milieu).

Ondanks de uitbreiding van personeel wordt de werklast steeds groter. Dit heeft verschillende oorzaken:

> Sinds de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan er veel meer vergunningsvrij worden gebouwd zonder meldingsplicht. Het vergunningsvrij bouwen is verder verruimd door de invoering van de Omgevingswet. Dit leidt tot een toename van klachten en meldingen vanuit de omgeving, resulterend in meer handhavingsverzoeken.

> Uit de documentenanalyses en gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dat een hoog ziekteverzuim ook een rol speelt.

Organisatieontwikkeling

De organisatie is momenteel bezig met een doorontwikkeling, waarbij de ontwikkeling van teams centraal staat en individuele medewerkers meer aandacht krijgen. Dit is terug te lezen in de organisatiebrief 2025 die opgesteld is. Er is afscheid genomen van 'zelforganisatie', uit een evaluatie is gebleken dat dit voor Eijsden-Margraten geen passend organisatiemodel is.[22] Door het splitsen van de organisatie in kleinere afdelingen zijn er kleinere en meer overzichtelijke eenheden ontstaan en de ambtelijke leiding geeft aan dat hiermee meer aandacht kan worden gegeven aan medewerkers.
Het oorspronkelijke domein Ruimte bestond uit circa 90 personen. De aansturing, de ontwikkeling van het domein en aandacht voor de medewerker stond door deze omvang sterk onder druk. In 2024 is een nieuwe organisatiestructuur en organisatiekoers geïmplementeerd, uitgaande van een duidelijke richting, focus, en gerichte sturing. Het domein Ruimte is opgesplitst in 2 afdelingen (RO&B en Openbare Ruimte), met ieder een eigen afdelingshoofd. Daarnaast is voor het team VTH binnen de afdeling RO&B vanaf 1 december 2024 een teamregisseur aangesteld die

[21] Bron: Jaarverslag 2023 VVTH+, gemeente Eijsden-Margraten, 24 januari 2024.

[22] Bron: Interviews.

verantwoordelijk wordt voor de aansturing en ontwikkeling van het team VTH. Daarnaast is in 2024 vanuit het MT ingezet op het invullen van vacatures en het afbouwen van inhuur. De eerste stappen binnen VTH worden in deze ingezet: vacature milieu, RO zijn ingevuld. Bij Toezicht en Handhaving wordt verwacht dat in 2025 de samenstelling op orde is.[23]

Samenwerkingspartners

De gemeente Eijsden-Margraten werkt bij de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken in het fysieke domein samen met partners, zie de onderstaande tabel.

Organisatie	Uitvoering van toezicht- en handhavingstaken
Politie	Algemeen toezicht en handhaving binnen de openbare ruimte en ondersteuning bij uitvoering van toezicht door de gemeente Eijsden-Margraten
Omgevingsdienst Zuid-Limburg	De ODZL voert voor de gemeente Eijsden-Margraten het basistakenpakket uit.
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Advisering en toezicht op de brandveiligheid wordt uitgevoerd door de brandweer.
Waterschap Limburg	Toezicht op waterbeheer. Het waterschap verleent vergunningen en houdt toezicht en handhaaft op basis van de Waterwet.
Provincie Limburg	Interbestuurlijk toezicht bij ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, huisvesting, monumenten, constructieve veiligheid van bouwwerken en toezicht en handhaving Wet Natuurbescherming.

Tabel Deel II, 2.2: Samenwerkingspartners rondom toezicht en handhaving

In gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt verder opgemerkt dat een van de aandachtspunten de mogelijkheid is om intensiever samen te werken met naburige gemeenten binnen het cluster Maastricht-Heuvelland. Aangezien veel handhavingsproblemen gemeentegrenzen overschrijden, kan het bevorderlijk zijn om bijvoorbeeld gezamenlijke kenniscentra op te richten of personeel uit te wisselen.

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De uitvoering van het basistakenpakket door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ligt vast in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en de omgevingsdienst. De dienstverleningsovereenkomst is door het college vastgesteld op 6 december 2016. Het overeengekomen aantal en soort werkzaamheden (taakbeschrijving) wordt vastgelegd in het jaarlijkse werkprogramma. Over de voortgang van het werkprogramma wordt per kwartaal gerapporteerd.[24]

Het basistakenpakket is onder de Omgevingswet gewijzigd. Er zijn meer basistaken bij gekomen. Zo is met de Omgevingswet de bevoegdheid van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgedragen. Dit gaat om bodemtaken die betrekking op het behandelen van meldingen inzake het graven in verontreinigde grond, saneringen en het toezicht hierop. Ook vallen er meer locaties met milieubelastende activiteiten (mba's) onder het basistakenpakket. Voor Eijsden-Margraten stijgt het aantal locatie die daarmee binnen de basistaken liggen van 72 in 2023 naar 250 vanaf 1 januari 2024. Dit gaat om locaties die tot 1 januari 2024 behoorden tot de zogenaamde thuistaken. Voor deze locaties voerde de toezichthouders van de gemeente zelf controles uit en werden

[23] Bron: Reactie naar aanleiding van ambtelijke verificatie.
[24] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten en Omgevingsdienst Zuid-Limburg (voorheen: RUD), Dienstverleningsovereenkomst, 6 december 2026

milieumeldingen zelf afgehandeld. In 2023 is gestart met de omzetting van het inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten. Verwacht wordt dat dit project doorloopt tot eind 2025[25].

Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt er ontevredenheid te bestaan over het functioneren van de Omgevingsdienst. Voorbeelden die worden genoemd zijn: de uitvoering verloopt niet optimaal, er is onvoldoende lokale verbondenheid omdat deze organisatie op afstand staat en de samenwerking verloopt moeizaam bij specifieke opdrachten.

Het Uniform Uitvoeringsprogramma- en Handhavingsbeleid Zuid-Limburg is nog niet vertaald naar een uitvoeringsprogramma specifiek voor de omgevingsdienst. Op dit moment loopt bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg nog een traject voor het vaststellen van een regionale risicomodule: als eerste stap in een nog op te stellen regionaal uitvoeringsprogramma. De risicomodule is een methodiek om risico's te identificeren en prioriteiten te stellen binnen het domein van toezicht en handhaving. Recent is een presentatie geweest door de omgevingsdienst om te komen tot een definitief voorstel voor de gemeenten. Omdat het onduidelijk is wat de lokale betekenis is voor de afzonderlijke gemeenten, is de risicomodule nog niet vastgesteld. Het opstellen van het regionale uitvoeringsprogramma zal in 2025 plaatsvinden en wordt een gezamenlijk traject met de omgevingsdienst en de bevoegde gezagen

ROBUUSTHEID OMGEVINGSDIENSTEN

In juni 2023 zijn robuustheidscriteria in de vorm van kritische prestatie-indicatoren en randvoorwaarden geformuleerd door het Bestuurlijk Overleg van het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Een en ander is het concrete resultaat van de aanbeveling van de commissie Van Aartsen om de ondergrens van omgevingsdiensten te verhogen, teneinde deze diensten als fundament van dit stelsel te versterken.

Elke omgevingsdienst moet voor 1 april 2024 een plan van aanpak indienen om uiterlijk 1 april 2026 aan deze criteria te voldoen. Tegelijkertijd is in 2023 een visitatiebezoek uitgevoerd door de Omgevingsdienst Nederland, resulterend in aanbevelingen voor verbetering. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (voorheen RUDZL) heeft op 28 maart 2024 een plan van aanpak en verbeterplan vastgesteld en naar respectievelijk de Staatssecretaris en Omgevingsdienst Nederland gestuurd.

VEILIGHEIDSREGIO ZUID-LIMBURG: DE BRANDWEER

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg (lees: de brandweer) voert de controles brandveilig gebruik uit voor de gemeente Eijsden-Margraten. De gemeente geeft op basis van een risicoanalyse aan welke objecten zij verwachten dat door de brandweer gecontroleerd wordt. Hierin hanteert Eijsden-Margraten een controlefrequentie van 1 maal per jaar, 1 maal per twee jaar of 1 maal per drie jaar, afhankelijk van het risico wat uit de analyse van de gemeente komt. In het beleid van Eijsden-Margraten worden de volgende controlefrequenties gekoppeld aan de risicoklasse:

- Zeer groot risico: 1x per jaar;
- Groot risico: 1x per 2 jaar;
- Beperkt of klein risico: 1x per 3 jaar.

Uit gesprekken blijkt dat de gemeente niet tevreden is over het aantal reguliere controles die door de brandweer worden uitgevoerd. De brandweer voerde in de ogen van de gemeente te weinig controles op brandveilig gebruik uit.[26] Volgens de Veiligheidsregio ligt deze controlefrequenties erg

[25] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsvoorstel GR RUDZL jaarrekening 2023 en begrotingen 2024 en 2025, 28 mei 2024

[26] Bron: Interviews gevoerd in het kader van dit rekenkameronderzoek.

hoog vergeleken met andere gemeenten binnen de veiligheidsregio. In 2023 is naar aanleiding van een voorstel van de Veiligheidsregio[27] het volgende gedaan:

> Met de gemeente zijn nieuwe afspraken gemaakt over de controlefrequentie, die is teruggebracht.
> De brandweer heeft de gemeente geadviseerd om de huidige risicoanalyse aan te passen omdat die niet is gebaseerd op de laatste inzichten omtrent brandveilig gebruik. De voorgestelde risicoanalyse van de brandweer wordt overgenomen in het nieuwe beleid.

2.2 Instrumenten en werkwijze

Uit de eerder gepresenteerde figuur Deel II 1.1 blijkt dat de gemeente nagenoeg alle mogelijke (wettelijke) instrumenten inzet zoals controles en bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke handhavingsinstrumenten. Dit met uitzondering van het instrument 'bestuurlijke boete'. De gemeente beschikt niet over de capaciteit, zowel kwantitatief als kwalitatief, om de bestuurlijke boete in te voeren. Er is te weinig capaciteit voor het uitvoeren van de extra taken die bij het toepassen van dit instrument noodzakelijk zijn. Daarnaast beschikken de huidige toezichthouders niet over de vereiste opleidingsniveau en de benodigde certificaten om deze taken uit te voeren. Dit betekent dat het instrument 'bestuurlijke boete' niet wordt toegepast tenzij hier anders over wordt besloten hetgeen betekent dat voor de uitvoering middelen en capaciteit in de begroting dient te worden opgenomen.[28]

Door inzet van de 'bestuurlijke boete' kan de handhaving verder aan kracht en effectiviteit winnen. Ook vloeien de ontvangsten uit de boeten naar de gemeentekas. Daar staat tegenover dat de gemeente dan zelf zorg moet dragen voor onder meer het innen van de boete en dan zelf verantwoordelijk is voor de bezwaar- en beroepsprocedure.[29]
Ook dient de inzet van dit instrument te worden bezien in verhouding tot andere instrumenten zoals de herstelsanctie. Uit de ambtelijke verificatie blijkt dat dit instrument in het nieuwe (nog door het college vast te stellen) beleid is opgenomen.

2.3 Voorbereiding uitvoering op de Omgevingswet

Uit gesprekken in het kader van het rekenkameronderzoek blijkt dat het college handelt vanuit het 'ja, mits'-principe van de Omgevingswet. Als voorbeeld wordt gegeven het buitengebied. De gemeente heeft te maken met een groot buitengebied waar zich vele ontwikkelingen voordoen. Er wordt geïnvesteerd in dit gebied hetgeen zich vertaalt in een grote hoeveelheid vergunningaanvragen. Het college ziet investeringen in het gebied als betekenisvol en beziet deze dan ook vanuit het oogpunt 'hoe kunnen we dit mogelijk maken?'

Het 'ja, mits'-principe is geïmplementeerd en wel als volgt. Het 'ja, mits'-principe is meegenomen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet door de werkgroep "anders durven doen". Deze werkgroep heeft zich gedurende de implementatie bezig gehouden met de nieuwe manier van werken; uitnodigingsplanologie en dus de 'ja, mits'-benadering. Dit is bijvoorbeeld ook al vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet opgenomen in de adviessjablonen en principe-aanvrager. Tevens is dit aan de orde geweest in de online-trainingen via Berghauser. In het nieuwe beleid wordt dit ook opgenomen.

In gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt aangegeven dat het college de nadruk eerder legt op de 'ja-kant' van dit principe, terwijl de ambtelijke organisatie meer de nadruk legt op de

[27] Bron: Brief van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan de gemeente Eijsden-Margraten d.d. 15 mei 2023.
[28] Bron: Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022, gemeente Eijsden-Margraten.
[29] Bron: Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022, gemeente Eijsden-Margraten (p. 74).

'mits-kant'. Het gevolg is dat het voorkomt dat adviezen van de ambtelijke organisatie niet altijd 1-op-1 worden opgevolgd door het college. Het college maakt daarbij vanuit een breder maatschappelijk perspectief zelf bestuurlijke afwegingen binnen de wettelijke kaders.

Met betrekking tot de gefaseerde inwerkingtreding van de Wkb heeft de gemeente op haar website vermeld dat de aanvrager zorg moet dragen voor toetsing van de kwaliteit door een gecertificeerde kwaliteitsborger in handen te nemen. Dit is conform deze wetgeving. Hiermee is de taak van de gemeente om te controleren of bouwwerken aan bouwtechnische voorschriften voldoen verschoven naar een onafhankelijke kwaliteitsborger. Ons inziens vervalt de toezichthoudende rol van de gemeente niet. Hoe deze rol van de gemeente zich nu verhoudt tot de taak van een gecertificeerde kwaliteitsborger is uit dit onderzoek niet helder gebleken. Met andere woorden: de gemeente maakt helder dat een taak is verschoven maar wat de rol blijft van de gemeente wordt verder nog niet benoemd in het VTH-beleid, de website of anderszins. Ook in gesprekken in het kader van dit onderzoek is dit niet helder gebleken.

3 Resultaten en monitoring

In dit hoofdstuk staat blok C uit het evaluatiemodel centraal. Hieronder beantwoorden we direct de deelvragen die aansluiten op dat blok, aan de hand van kernbevindingen. Daarnaast passen we de in dit onderzoek gehanteerde normen toe en sluiten de kernbevindingen daarmee af. De onderliggende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten een meer gedetailleerde onderbouwing van de kernbevindingen.

ONDERZOEKSVRAGEN

7 Heeft de gemeente een klachtenregistratiesysteem en hoe ziet dat eruit?

8 In hoeverre worden de beleids- en uitvoeringsdoelen voor toezicht en handhaving al dan niet behaald?
   > Is er zicht op de resultaten van het toezicht- en handhavingsbeleid?
   > In hoeverre en op welke wijze wordt op basis van zicht op resultaten gestuurd op een doeltreffende handhaving?

TOEGEPASTE NORMEN

- Er is zicht op inzet, planning en te realiseren uitvoeringsprestaties.
- Het beleid wordt regelmatig geëvalueerd.

3.1 Klachtenregistratie

Klanttevredenheidsonderzoeken worden uitgevoerd bij de vergunningverlening. De respons is echter nog laag met jaarlijks ongeveer 30 reacties) Het rapportcijfer schommelt de afgelopen jaren tussen de 7,0 en 7,4. Momenteel worden er ook stappen ondernomen om de dienstverlening organisatiebreed te evalueren en te verbeteren. Binnen het managementteam van de ambtelijke organisatie is recentelijk besproken wat er gedaan wordt met klanttevredenheidsonderzoeken. Er is besloten dat elk team binnen de organisatie klanttevredenheidsonderzoeken gaat uitvoeren. De aansturing dient centraal georganiseerd te worden door het aanbieden van passend instrumentarium.

Een belangrijk verbeterpunt is de tijdige verlening van vergunningen, met name voor evenementen. Vergunningen worden vaak slechts enkele dagen voor een evenement verleend, waardoor aandachtspunten haastig moeten worden opgelost. Dat is bijvoorbeeld voor de brandweer niet werkbaar. In gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt als voorbeeld gegeven het bevrijdingsfeest ter ere van 80 jaar vrijheid, waar de vergunning pas een dag van tevoren werd verleend.[30]

3.2 Zicht op realisatie van uitvoerings- en beleidsdoelen

Realisatie van beleidsdoelen

De rapportages bieden binnen de gemeente geen zicht op de mate waarin beleidsdoelen worden gerealiseerd. De meeste doelstellingen zijn procesmatig en/of organisatorisch van aard en ten dele outputgericht, bijvoorbeeld in termen van aantal controles en naleefpercentage. Er wordt geen verbinding gelegd met beleidsdoelen: zoals de bestuurlijke speerpunten of thema's en de

[30] Bron: Interviews.

prioriteiten uit de risicoanalyses. Ook is er geen zicht op de mate waarin de punten uit de missie worden gerealiseerd. Deze zijn geformuleerd in het integraal omgevingsbeleidsplan, te weten: de gemeente werkt risico gestuurd, klantgericht, zakelijk, efficiënt en transparant (visie).

Realisatie van uitvoeringsdoelen

Met de infographics van de uitvoeringsprogramma's is er zicht op de uitvoeringsprestaties ten aanzien van dienstverlening (beantwoorden van VTH gerelateerde klantvragen), vergunningverlening, toezicht en handhaving. In de onderstaande tabel presenteren we de uitvoeringsprestaties zoals weergegeven in de infographic van het jaar 2023 en de toelichting daarop.

Onderdeel	KPI/ Norm (UP 2023)	Realisatie 2023
Klantcontacten: afhandeling van vragen via mail en telefonisch.	De norm is om 81% van de eenvoudige en 76% van zowel de specialistische als complexe vragen binnen respectievelijk 2,5 en 10 werkdagen af te handelen.	In 2023 is deze norm voor eenvoudige vragen met 83% en voor de complexe vragen met 78% gerealiseerd. Voor specialistische vragen is 60% binnen gerealiseerd. De gemeente heeft in 2023 ongeveer 3.000 klantcontacten behandeld. De afhandeltermijnen worden 80% gehaald.
Informele aanvragen voordat vergunningstraject van start gaat. – Principeverzoek; – Concept aanvraag; – Vooroverleg.	De norm is om 3% van de principeverzoeken, 55% van de conceptaanvragen en 33% van de vooroverleggen binnen een behandelingstermijn van **28** dagen af te handelen.	De norm voor de principeverzoeken wordt gerealiseerd. Op 1 januari 2024 bleek dat 9% van principeverzoeken binnen de gestelde behandelingstermijn is afgehandeld. De norm wordt bij lange na niet gerealiseerd voor de overige informele aanvragen: Op 1 januari 2024 bleek dat: • 20% van conceptverzoeken binnen de gestelde behandelingstermijn is afgehandeld. • 19% van de vooroverleggen binnen de gestelde behandelingstermijn is afgehandeld.
Vergunningen aanvragen Wabo (en vanaf 01.01.2024 Omgevingswet)	De norm is dat 98% binnen de wettelijke afhandeltermijn van 56 dagen is afgehandeld.	Deze norm wordt gerealiseerd. In 2022 is een KPI van 98% gehaald. Voor 2023 wordt gestreefd naar 100%, en werd 99% daadwerkelijk gehaald. Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht: er zijn nog geen resultaten in 2023.
Meldingen: – Wabo (206); – APV (158); – Bijzondere wetten (78); *en met ingang van 1 jan 2024:* – Wkb (20).	Het aantal meldingen wordt geraamd, maar er is geen KPI of norm vastgesteld. In het UP 2024 wordt het aantal meldingen Wkb geraamd op 20. Ook hier is geen KPI of norm vastgesteld.	We merken op dat alleen over het aantal Wabo-meldingen dat in 2023 is afgehandeld wordt gerapporteerd, namelijk 96. Daarbij is niet helder om welke type melding Wabo dit gaat. Wkb is (gefaseerd) per 1 januari 2024 van kracht: er zijn nog geen resultaten in 2023.

Onderdeel	KPI/ Norm (UP 2023)	Realisatie 2023
Toezicht Wabo: – Periodieke controles milieu (118) en brandveiligheid (101) – Oplevercontroles bouw (391), monument(90) en strijdigheid bestemmingsplan (5). – Inventariserende controles bedrijvigheid (8) – Klachtmeldingen Wabo (97).	Er zijn aantallen geraamd ten aanzien van periodieke controles, oplevercontroles, inventariserende controles en klachtmeldingen Wabo, maar er zijn geen KPI's vastgesteld.	Het toezicht en controle op het gebied van milieu en brandveiligheid zijn voor respectievelijk 86% en 80% uitgevoerd. De oplevercontroles bouw, monument en strijdigheid bestemmingsplan blijven achter op het geplande aantal. Hiervan zijn in 2023 respectievelijk 35%, 27% en 20% uitgevoerd. Van het aantal klachtmeldingen Wabo is 99% afgehandeld.
Toezicht meldingen openbare ruimte BOA (1400)	De norm is dat 89% binnen 7 dagen wordt afgehandeld.	Deze norm wordt gerealiseerd. De Boa's hebben 1.400 meldingen behandeld waarbij voor 94% de doorlooptijd van 7 dagen worden gehaald.
Bestemmingsplannen	Het aantal bestemmingsplannen dat in behandeling worden genomen wordt geraamd op 34. Er is geen KPI of norm vastgesteld.	In 2023 zijn 32 bestemmingsplannen in behandeling geweest. Op 1 januari 2024 zijn nog 18 plannen in procedure. Het aantal in behandeling zijnde plannen ligt er hoog. Dit is een gevolg van het feit dat extra plannen zijn ingediend in verband met de komst van de Omgevingswet.

Tabel Deel II, 3.1: Realisatie uitvoeringsprestaties 2023.[31]

Voor monitoring van het uitvoeringsprogramma en de naleving van de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) en uitvoeringen van de processen wordt gebruik gemaakt van het programma Cognos.[32]

Zicht op uitvoeringsprestaties samenwerkingspartners

De samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is een terugkerend aandachtspunt. Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt aangegeven dat er zorgen zijn over de kwaliteit van dienstverlening en de beperkte lokale betrokkenheid van de omgevingsdienst.

[31] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Uitvoeringsprogramma VVTH+ 2023 en jaarverslag VVTH+ 2023.

[32] Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag VVTH+ 2023, 24 januari 2024, p.3 en p.12.

4 Rol van de raad

In dit hoofdstuk staat blok D uit het evaluatiemodel centraal. Hieronder beantwoorden we direct de deelvragen die aansluiten op dat blok, aan de hand van kernbevindingen. Daarnaast passen we de in dit onderzoek gehanteerde normen toe en sluiten de kernbevindingen daarmee af. De onderliggende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten een meer gedetailleerde onderbouwing van de kernbevindingen.

ONDERZOEKSVRAGEN

9 Op welke wijze heeft de raad invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot het toezicht- en handhavingsbeleid?
   > Op welke wijze wordt de gemeenteraad hiertoe door het college in staat gesteld?
   > Wat is daarbij de kwaliteit van informatievoorziening naar de raad?

TOEGEPASTE NORMEN

- De raad heeft zicht op de uitvoeringsprestaties en maatschappelijke effecten van het beleid op het terrein van toezicht en handhaving.
- De raad wordt door het college in stelling gebracht om prioriteiten te stellen.

4.1 Kaderstellende rol

In principe kan een raad inhoudelijke kaders meegeven voorafgaande of tijdens vaststelling van beleidsstukken of verordeningen. Financiële kaders worden meegegeven bij behandeling en vaststelling van de gemeentelijke begroting. De gemeente werkt momenteel aan nieuw beleid voor toezicht en handhaving. De raad wordt echter tot op heden niet meegenomen in de ontwikkeling van dat nieuwe beleid en heeft dus ook geen kaders vooraf aan het college kunnen meegeven.

Dit was ook het geval ten aanzien van het vigerende beleid op het terrein van toezicht en handhaving. Dat beleid werd door het college ter kennisgeving aan de raad gestuurd.
Toezicht en handhaving is daarmee voornamelijk een uitvoeringskwestie, waarbij het college prioriteiten stelt:

> De prioriteiten volgen uit risicoanalyses, regionale afspraken en het bestuursakkoord;
> De handhavingsstrategie volgt uit de landelijke handhavingsstrategie;
> Belangrijke uitgangspunten rondom de aanpak en werkwijzen volgen uit evaluatie van het voorgaande beleid door het college, en uit nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Doordat de raad niet in positie wordt gebracht om het beleid ook daadwerkelijk vast te stellen hebben raadsleden dan ook weinig besef van het beleid rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving.[33] In gesprekken in het kader van dit onderzoek worden door raadsleden geen scherp beeld gegeven over de gestelde prioriteiten en raadsleden ervaren het thema als relatief afstandelijk. Tegelijkertijd heeft de raad wel oog voor knelpunten in de uitvoering. Zo heeft de raad onlangs extra budget verstrekt om het structureel tekort aan personeel te verlichten.[34]

[33] Bron: Interviews.

[34] Bron: Interviews.

4.2 Controlerende rol

Uit gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dat de raad vooral stuurt op individuele gevallen door middel van artikel 36 vragen. Het is daarbij in dit onderzoek niet duidelijk gebleken waarom het ene geval wel leidt tot artikel 36 vragen en een ander geval niet: Wat is het criterium voor fracties om over te gaan tot het stellen van vragen over individuele gevallen, en hoe verhoudt dit zich tot de rol van de raad om individuele belangen af te wegen tegen het algemeen belang?

Raadsleden trekken individuele gevallen wel door naar structurele patronen. Zo signaleren raadsleden dat monumentenzorg niet goed wordt opgepakt in Eijsden-Margraten. Er zijn in hun ogen monumenten gesloopt zonder gemeentelijk ingrijpen. Zij pleiten dan ook voor een gedegen regeling waarin alle monumenten als erfgoed worden beschermd.[35]

Artikel 36-vragen zijn schriftelijke politieke vragen die een raadslid stelt over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het college of de burgemeester behoren. Op basis daarvan kan de raad zijn controlerende rol invullen. Artikel 36-vragen hebben een grotere politieke urgentie en moeten binnen 30 dagen beantwoord worden.

De raad ontvangt rapportages per 4 maanden en jaarlijks die door middel van een raadsinformatiebrief ter kennisgeving naar de raad gaan. De raad stelt verder nauwelijks vragen aan het college naar aanleiding van deze rapportage[36].

Wij merken hierbij op dat de rapportages bestaan uit infographics met een toelichting. Door te werken met infographics zijn in onze ogen de rapportages ook begrijpelijk voor raadsleden. Een kanttekening daarbij is dat de rapportages hoofdzakelijk zicht bieden op de uitvoering, en niet zozeer zicht bieden op de realisatie van beleidsdoelen. De raad wordt dus met de rapportages in staat gesteld het college in haar uitvoerende rol te controleren, maar wordt niet in staat gesteld te controleren in hoeverre beleidsdoelen ook worden gerealiseerd.

[35] Bron: Interview.

[36] Bron: Interview.

Bijlagen

Bijlage 1 Omgevingswet: nieuwe werkwijze voor toezicht en handhaving

De tekst hieronder is een samenvatting van een artikel op *www.gemeente.nu*, 18 april 2022

Paradigmawisseling

De Omgevingswet gaat uit van het zoeken naar balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Vertrouwen in initiatiefnemers, en handelen vanuit de 'ja, mits'-gedachte. Dat vraagt een nieuwe 'mindset' in het werk. Het betekent niet dat elke overtreding met gejuich moet worden gedoogd, maar het vraagt bijvoorbeeld wel dat medewerkers nadenken over de redenen van niet naleven, goed de (landelijke) handhavingsstrategie toepassen en meer vanuit prioriteiten controleren.

Zorgplicht en milieubeginselen

De Omgevingswet heeft veel wetsartikelen, die eerder volledig waren uitgeschreven, omgezet in een zogeheten zorgplichtbepaling. Zorgplicht strekt verder dan enkel het kunnen uitleggen waarom wel of niet aan de regels is voldaan. De Omgevingsvisie dient daarbij rekening te houden met de milieubeginselen. Onder de milieubeginselen vallen: voorzorg, preventief handelen, bronbestrijding en de vervuiler betaalt. Zeker de laatste twee beginselen kunnen helpend zijn in de motivatie van handhavingsbeschikkingen.

Input in de beleidscyclus

Los van elkaar zijn regels vaak prima uitlegbaar, maar de combinatie kan problemen geven. De Omgevingswet vraagt daarom een integraal beleid met voldoende decentrale afwegingsruimte. Juridisch krijgt dit vorm in het Omgevingsplan. Voor de VTH-medewerker is het dus belangrijk zicht te hebben op het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan levert de VTH-medewerker actief input in de gehele beleidscyclus. Blijven zij van zaak naar zaak lopen of denken zij mee over het nut en de noodzaak, en over andere oplossingen?

Vergunningvrij is niet regelvrij

Het aantal vergunningplichtige activiteiten zal afnemen. Zonder vergunning vooraf, vindt de belangenafweging rondom activiteiten al plaats op het moment dat de algemene regels gesteld worden in het Omgevingsplan. Dit betekent dat meer overlastsituaties dan voorheen niet opgelost kunnen worden door te verwijzen naar 'de vergunning'. Vergunningvrij betekent niet regelvrij. Onder de Omgevingswet moeten initiatiefnemers veelal vier weken voor de start van een vergunningvrije activiteit een melding indienen. Is de melding niet of niet volledig gedaan, dan kan er direct handhavend worden opgetreden. Bij informatieplichten gaat het om een iets lichtere vorm. Dit is een administratieve verplichting; de activiteit mag wel al uitgevoerd worden.

Nieuwe handhavingsinstrumenten

De last onder bestuursdwang en last onder dwangsom zijn nu al bekend. Door de Omgevingswet komen er meer opties om vanuit het bestuursrecht ook de bestuurlijke boete in te zetten. Dit op het gebied van het gebruik of de staat van open terrein, het gebruik of de staat van erven, het gebruik van een gebouw, bij het tegengaan van hinder en bij de rijksregels op het gebied van bouw, sloop en in stand houden van een bouwwerk. Ook kunnen veel regels uit lokale verordeningen worden omgezet in het Omgevingsplan, bijvoorbeeld een deel van de afvalstoffenverordening. Alle regels die opgenomen zijn in het Omgevingsplan zijn via de Wet op de economische delicten strafbaar gesteld. Ook de strafrechtelijke handhaving biedt dus meer instrumenten.

Bijlage 2 Respondenten- en Bronnenlijst

Deze bijlage bevat een overzicht met de respondenten met wie de onderzoekers gesprekken hebben gevoerd alsmede een lijst met de schriftelijke stukken die door onderzoekers zijn bestudeerd.

Respondenten

Naam	Functie	Organisatie
Alain Krijnen	Burgemeester	Gemeente Eijsden-Margraten
Jos Custers	Wethouder	Gemeente Eijsden-Margraten
Jos Ackermans	OOV	Gemeente Eijsden-Margraten
Bjorn Lenssen	Brandweer	Gemeente Eijsden-Margraten
Jan van Lin	Toezichthouder	Gemeente Eijsden-Margraten
Francois Kool	Gemeentesecretaris	Gemeente Eijsden-Margraten
Joost Michels	Teamhoofd	Gemeente Eijsden-Margraten
Frans Daemen	Strategisch beleidsadviseur RO en Bouwen	Gemeente Eijsden-Margraten

Bestudeerde schriftelijke stukken

S	Volg-nr.	Jaar	Maand	Titelbeschrijving
P&C stukken				
2022	11			Gemeente Eijsden-Margraten, Programmabegroting 2023-2026, november 2022
2023	5			Gemeente Eijsden-Margraten, Kadernota 2024-2027, 26 mei 2023
2023	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Programmarekening 2022, juni 2023
2023	11			Gemeente Eijsden-Margraten, Programmabegroting 2024-2027, 7 november 2023
2024	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Programmarekening 2023, 27 juni 2024
Beleid				
2021	3			Gemeente Eijsden-Margraten, Bouwstenennotitie traject Omgevingsvisie Lijn50, 29 maart 2021
2021	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsbesluit Vaststellen Bouwstenennotitie omgevingsvisie Lijn 50, 1 juni 2021
2021	12			Gemeenten Eijsden-Margraten, Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022, december 2021. Inclusief bijlagen.
2022	2			Gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals, Raadsinformatiebrief Voortgang Omgevingsvisie Lijn50, februari 2022
2022	5			Gemeenten Eijsden-Margraten, Bestuursakkoord 2022-2026 'Goed leven in elke kern', mei 2022
2022	9			Gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals, Raadsinformatiebrief Voortgang Omgevingsvisie Lijn50, 6 september 2022
2022	10			Gemeente Eijsden-Margraten, Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022, 18 oktober 2022
2023	4			Gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals, Raadsinformatiebrief Voortgang Omgevingsvisie Lijn50, 18 april 2023
2023	7			Gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals, Raadsinformatiebrief Voortgang Omgevingsvisie Lijn50, 11 juli 2023
2023	11			Gemeenten Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief: temporiseren van de omgevingsvisie Lijn50, 2 november 2023. Incl. bijlage: Lijn50-gemeenten, Raadsinformatiebrief Voortgang Omgevingsvisie Lijn50, 27 oktober 2023.
2023	12			Gemeenteblad Eijsden-Margraten nr. 558392, Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Eijsden-Margraten, 27 december 2023
2024	1			Gemeente Eijsden-Margraten, Algemene Verordening Eijsden-Margraten, 1 januari 2024
2024	10			Gemeente Eijsden-Margraten, Collegebesluit Beleidsregel Handhavingsstrategie voor uitvoering van omgevingstaken gemeente Eijsden-Margraten 2024, 24 oktober 2024
College- en raadsstukken				

S	Volg-nr.	Jaar	Maand	Titelbeschrijving
2021	11			Gemeenten Eijsden-Margraten, Besluitenlijst collegevergadering: besluit vaststellen Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH 2022, 30 november 2021
2022	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Uitvoeringsprogramma 2022 VTTH+ (Up2022), 16 juni 2022
2022	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief, Houtstoken, 26 juni 2022
2022	9			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q2 2022 VVTH+, 14 september 2022.
2022	10			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadvoorstel Vaststelling Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022, 18 oktober 2022
2022	12			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q3 2022 VVTH+, 16 december 2022
2023	3			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Jaarverslag 2022 VVTH+ en Dorpsbouwmeester, 21 maart 2023
2023	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q1 2023 VVTH+, 30 juni 2023
2023	9			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q2 2023 VVTH+, 18 september 2023
2023	11			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q3 2023 VVTH+, 29 november 2023
2023	12			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht en het Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid Regio Zuid-Limburg, 5 december 2023
2023	12			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsbesluit Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht, 12 december 2023
2024	4			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Jaarverslag 2023 VVTH+ en Dorpsbouwmeester en Interbestuurlijk toezicht, 15 april 2024
2024	5			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsvoorstel GR RUDZL – Jaarrekening 2023 en ontwerp bijstelling begroting 2024, ontwerpbegroting 2025 en meerjarenplanning 2026-2028, 28 mei 2024
2024	5			Gemeente Eijsden-Margraten, Beantwoording schriftelijke vragen bij raadsvoorstel: Analyse Begroting Gemeenschappelijke regelingen 2025, 28 mei 2024
2024	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Uitvoeringsprogramma 2024 VTTH+, 25 juni 2024
2024	6			Gemeente Eijsden-Margraten, Aanbiedingsbrief RUD Zuid-Limburg, Zienswijze ontwerpbegrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025, 6 juni 2024
2024	9			Gemeente Eijsden-Margraten, Raadsinformatiebrief Kwartaalrapportage Q2 2024 VVTH+, 17 september 2024
Uitvoering				
2021	3			Gemeente Eijsden-Margraten, Bouwstenennotitie traject Omgevingsvisie Lijn50, 29 maart 2021
2022	1			Gemeente Eijsden-Margraten, Presentatie aan de raad VVTH+ op weg naar (nog) betere dienstverlening), januari 2022
2022	2			Gemeente Eijsden-Margraten, Uitvoeringsprogramma 2022 VTTH+, beschrijving en infographic, 20 februari 2022
2023	3			Gemeente Eijsden-Margraten, Uitvoeringsprogramma 2023 VTTH+, beschrijving en infographic, 29 maart 2023
2024	4			Gemeente Eijsden-Margraten, Uitvoeringsprogramma 2024 VTTH+, beschrijving en infographic, 18 april 2024
Rapportages				
2022	8			Gemeente Eijsden-Margraten, Kwartaalrapportage Q2 2022 VVTH+, Infographic en beschrijving, 22 augustus 2022
2022	11			Gemeente Eijsden-Margraten, Kwartaalrapportage Q3 2022 VVTH+, Infographic en beschrijving, 16 november 2022

S	Volg-nr.	Jaar	Maand	Titelbeschrijving
2023	2			Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag 2022 VVTH+ Infographic en beschrijving, 21 februari 2023
2023	5			Gemeente Eijsden-Margraten, Kwartaalrapportage Q1 2023 VVTH+, Infographic en beschrijving, 25 mei 2023
2023	11			Gemeenten Eijsden-Margraten, Kwartaalrapportage Q3 2023 VVTH+, Infographic en beschrijving, 7 november 2023
2024	1			Gemeente Eijsden-Margraten, Jaarverslag 2023 VVTH+ , Infographic en beschrijving, 24 januari 2024
2024	9			Gemeente Eijsden-Margraten, Kwartaalrapportage Q2 2024 VVTH+ Infographic, september 2024
Rijksoverheid, provincie, Veligheidsregio en Omgevingsdienst Zuid-Limburg				
2016	12			Gemeente Eijsden-Margraten en RUD Zuid-Limburg, Dienstverleningsovereenkomst ter uitvoering van de basistaken, specialistische milieutaken en Brzo-taken door de RUD Zuid-Limburg, 6 december 2016
2022	4			IPO en VNG, Kwaliteitscriteria 2.3 (2022), Deel B voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Omgevingswet, 15 april 2022
2022	10			Rijksoverheid, Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO), 12 oktober 2022
2023	5			Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (basistaken) Regio Zuid-Limburg, deel 1 en 2, 23 mei 2023
2023	5			Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Brief aan gemeente Eijsden-Margraten, Controlefrequentie controles brandveilig gebruik, 15 mei 2023. Inclusief bijlage: Bepalende kenmerken in relatie toe de controlefrequenties.
2023	6			Omgevingsdienst NL, Visitatierapport RUD Zuid-Limburg 3 en 4 april 2023, 15 juni 2023
2024	2			Provincie Limburg, Toezichtbrief beoordeling IBT Wabo/Wro 2022/2023, 7 februari 2024
2024	3			Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Plan van Aanpak voor een robuuste omgevingsdienst, 28 maart 2024
2024	3			Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Aanbiedingsbrief Voorlopige jaarrekening 2023 ODZL, 27 maart 2024
2024	6			Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kamerbrief: Besluit verbouw onder kwaliteitsborging, 6 juni 2024
2024	6			Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Reactie Zienswijze gemeente Eijsden-Margraten ontwerpbegrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025, 18 juni 2024
2024	8			Provincie Limburg, Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024, augustus 2024
2024	10			Omgevingsdienst Zuid-Limburg, Model collegevoorstel Vaststelling Regionale Risicomodule voor Milieubelastende activiteiten, 29 oktober 2024. Inclusief bijlagen: Nader toelichting op de Regionale Risicomodule Milieubelastende activiteiten; Model informatiebrief raden / provinciale staten.
2024	12			Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kamerbrief: Stand van zaken Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, 10 december 2024.